

MEMÒRIA D'ACTIVITATS

2024

SUMARI

1.FUNCIONAMENT.....	2
2. ESPAI DE COOPERACIÓ	3
3. SUPORT A PROJECTES.....	4
3.1 Convocatòria anual de projectes (4)	
3.2 Projectes per conveni (12)	
3.3. Projectes d'emergència i acció humanitària (15)	
4. SEGUIMENT DE PROJECTES.....	19
5. EDUCACIÓ PER A LA TRANSFORMACIÓ SOCIAL.....	20
5.1 Treball amb la comunitat educativa de les Illes Pitiüses (21)	
5.1.1 Xarxa Educativa per a la Transformació Social (21)	
5.1.1.1 Membres de la Xarxa	
5.1.1.2 Agermanaments	
5.1.1.3 Projecte anual de la Xarxa	
5.1.2 Nou enfocament a partir del curs 2024-25 (24)	
5.1.3 Programa Joves d'Eivissa contra el racisme i la xenofòbia (25)	
5.1.4 Oferta d'activitats per a alumnat (28)	
5.1.4.1. Activitats per a alumnat de primària	
5.1.4.2. Activitats per a alumnat de secundària, cicles formatius i batxillerat	
5.1.5 Biblioteques viatgeres a les escoles (29)	
5.1.6 Exposicions (29)	
5.1.7 Formació per a professorat (30)	
5.2 Campanya: <i>Enfront del racisme i la xenofòbia, actuam!</i> (31)	
5.3 Activitats complementàries d'EPTS (34)	
5.4 Biblioteca de Fons (36)	
5.4.1 Biblioteques viatgeres	
5.4.1.1 <i>Informa't a Fons</i>	
5.4.1.2 <i>Llegim el món</i>	
5.4.1.3 <i>Tatam el món</i>	
6. FORMACIONS	37
7. COMUNICACIÓ.....	38
7.1 Pàgines web (38)	
7.2 Xarxes socials (38)	
7.3 Publicacions (39)	
7.4 Mitjans de comunicació (39)	
8. ESPAIS DE CONCERTACIÓ.....	39
8.1 Fons de Cooperació de les Illes Balears (39)	
8.2 Confederació de Fons de Solidaritat i Cooperació (40)	
8.3 ALDA (40)	
9. ÚS DEL LOCAL DEL FONS.....	41

1. FUNCIONAMENT

L'assemblea del Fons està formada per les persones representants de cadascuna de les 8 institucions que en són sòcies. Les persones que la integren són les següents:

CÀRREC	INSTITUCIÓ	NOM
Presidència	Ajuntament de Santa Eulària des Riu	Antonia Picó Pérez
Vicepresidència 1a	Consell de Formentera	Maria Cristina Costa Juan
Vicepresidència 2a	Govern de les Illes Balears	Catalina Albertí Victori
Secretaria	Ajuntament d'Eivissa	Maria Dolores Penin Jardón
Tresoreria	Ajuntament de Sant Antoni de Portmany	Jorge Nacher Selva
Vocalia	Consell d'Eivissa	Maria Catalina Bonet Roig
Vocalia	Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia	Maria Catalina Serra Sala
Vocalia	Ajuntament de Sant Joan de Labritja	Juan Marí Marí

L'assemblea s'ha reunit en 10 ocasions durant l'any, 9 d'elles en convocatòria ordinària i una extraordinària. Els acords més destacats es van aprovar en les següents reunions:

- 14 de febrer. S'aproven les bases de la convocatòria ordinària de projectes de cooperació de 2024, així com les bases d'emergència.

En aquesta mateixa reunió es presenta i s'aprova el pla d'acció i el pressupost de 2024, per un import total de 942.982€.

- 13 de març. S'aprova la memòria tècnica i la memòria econòmica de 2023. Es presenta també l'informe d'auditoria dels comptes.
- 8 de maig. Es valoren el projectes de cooperació presentats a la convocatòria de 2024, aprovant un total de 9 projectes.

La resta de reunions, en les que es van tractar altres temes que es descriuen en aquesta memòria, es van celebrar en les següents dates: 12 de gener, 10 d'abril, 28 de maig, 17 de juny, 11 de setembre, 9 d'octubre i 4 de desembre.

Celebració del 25è aniversari del Fons

Durant els darrers mesos de 2024 s'ha treballat en l'organització de l'acte de celebració dels 25 anys del Fons Pitiús, que va tenir lloc el 13 de desembre al Centre Cultural de Jesús amb la

presència de més de 150 persones que, d'una manera o altra, han format part del Fons durant tots aquests anys.

Meritxell Martínez va ser l'encarregada de presentar l'acte, que es va iniciar amb l'obra de teatre breu *El refredat comú*, de la companyia Aplauso Atrás i Festival Píndoles. Una reflexió, en clau d'humor, sobre què vol dir ser humà i com ens relacionem amb el nostre planeta.

En un segon bloc de contingut, va pujar a l'escenari la primera presidenta del Fons, Pilar Costa, per parlar sobre els inicis del Fons. Tot seguit ho van fer Neus Serra (Fundació Vicente Ferrer) i Joana Tur (STEI), en representació de les ONG. Per acabar aquesta part de l'acte es va projectar l'audiovisual "25 anys de cooperació".

A continuació es va presentar l'exposició *Històries de migracions. Eivissa i Formentera, terra de sortida i arribada*, que es va inaugurar aquella mateixa tarda al Centre Cultural, comptant amb la presència de molts dels seus protagonistes. El plat principal de l'acte va ser la projecció dels audiovisuals que formen part de la mostra.

Finalment en el darrer bloc, va intervenir l'actual presidenta del Fons, Antonia Picó, que va posar en valor la cooperació que es fa des de les entitats locals. Tot seguit, la música del grup Mbolo Mooyé Doolé va posar fi a la celebració. Una vegada fora de l'auditori, es va oferir un aperitiu amb producte local a càrrec d'ASPANADIF.

2. ESPAI DE COOPERACIÓ

L'Espai de Cooperació d'Eivissa i Formentera, òrgan consultiu i de participació del Fons Pitiús, està format per les següents ONG amb seu a les Pitiüses: Ayne España Trinitarias, Via Oberta a Lauruk, Fundació Vicente Ferrer, Mans Unides, Dignidad, Creu Roja, Cáritas Diocesana d'Eivissa i STEI Intersindical.

Per part de l'assemblea de socis del Fons, formen part del plenari tres dels seus membres: la presidenta, la secretària i una vocal.

L'Espai de Cooperació s'ha reunit en dos ocasions en 2024. El 30 de gener, les entitats van elegir la senyora Mary Castaño (Creu Roja) com a vicepresidenta de l'Espai. En aquesta reunió també es va presentar l'esborrany de les bases de la convocatòria de projectes de 2024 i es va debatre sobre els canvis més significatius. Finalment, es va fer un repàs del pla de treball i el pressupost de l'any.

La segona reunió va tenir lloc el 2 de desembre i es va presentar la memòria tècnica i econòmica de l'any anterior, així com l'esborrany de les bases de la convocatòria de projectes de 2025. Finalment, es va tractar amb les entitats l'acte del 25è aniversari del Fons, que se celebraria el dia 13 del mateix mes.

3. SUPORT A PROJECTES

3.1 CONVOCATÒRIA ANUAL DE PROJECTES

Les bases de la convocatòria no van tenir canvis significatius en relació a l'any passat. El termini de presentació de projectes va estar obert entre el 15 de febrer i el 15 de març i es van presentar 12 projectes entre les dos modalitats. D'aquests, després de la seva revisió i valoració, se'n van aprovar finalment 9 (6 d'ONG d'Eivissa i Formentera i 3 de cooperació directa), per un import total de 588.000€.

A continuació es presenta un resum dels projectes finançats:

CENTREAMÈRICA

GUATEMALA

Desenvolupament de processos sostenibles en contextos migratoris de 4 comunitats rurals maies ixiles: Quejchip, Jalavitz, Xepitum i Canaquil, a Nebaj.

ENTITAT SOL·LICITANT: STEI Intersindical

ENTITAT EXECUTORA: AEPREQ

ZONA: Comunitats de Quejchip, Jalavitz, Xepitum i Canaquil, - Nebaj, Quiché.

TITULARS DE DRETS: 80 dones, 120 joves i autoritats comunitàries

EIX ESTRATÈGIC: Drets humans de les persones migrants

APORTACIÓ FONTS: 70.000€

ASSIGNACIÓ: Ajuntament d'Eivissa

La població ixil de Nebaj viu en situació de pobresa i marginalitat, cosa que ha provocat durant molts anys la migració d'una part dels seus habitants, essent normalment els homes els que iniciaven el procés migratori. Això ha fet que actualment, la població ixil estigui integrada majoritàriament per dones adultes i joves.

En els darrers temps s'ha vist com més famílies, amb dones i joves, també han sortit de la zona per tal de millorar les seves condicions de vida. Aquest fet ha fet baixar el potencial productiu de la comunitat, la mà d'obra és escassa i més cara, i han augmentat dels costos dels productes agrícoles. Des d'AEPREQ han constatat, a més, la vulneració dels drets humans d'aquestes famílies des de inicien el seu pla migratori.

Aquest projecte vol donar resposta a les necessitats i problemàtica de la població maia ixil i es plantegen 5 processos formatius, dirigits a grups de població diferents:

- Formació en drets humans i migració, dirigit a 80 dones adultes, per prendre consciència davant la negativa de l'Estat en el compliment del mateixos, així com dels riscos migratoris.

- Formació ciutadana en drets humans i migració, dirigida a 120 joves. Se'ls facilitaran aprenentatges per millorar els seus coneixements i recursos per demandar la no violació dels seus drets, especialment si es troben en una situació migratòria.
- Procés de formació (alfabetització), dirigit a 80 dones, amb l'objectiu d'empoderar-les a través de la lectoescriptura, ja que l'educació és una eina fonamental per la lluita contra la pobresa i l'extrema pobresa en la que viuen.
- Construcció d'un hivernacle a cada comunitat, així com la creació de 80 horts familiars per a les dones titulars de drets. D'aquesta manera es podrà contrarestar en part les dificultats per obtenir aliments per l'alt cost dels productes agrícoles.
- Processos de formació a les autoritats comunitàries, per a que tinguin major capacitat de gestió i realitzin accions que afavoreixin el desenvolupament comunitari i assegurin la cohesió social al voltant de la migració.

Promovent la seguretat alimentària des de la sostenibilitat mediambiental – Fase II

ENTITAT SOL·LICITANT: Creu Roja

ENTITAT EXECUTORA: Cruz Roja Guatemalteca

ZONA: Comunitats El Baldío, Caserío Patiobolas i Aldea Llano Grande (Sacapulas, Quiché)

TITULARS DE DRETS: 6.360 persones

EIX ESTRATÈGIC: Sostenibilitat mediambiental i recursos naturals

APORTACIÓ FONTS: 70.000€

ASSIGNACIÓ: Consell d'Eivissa, Ajuntament d'Eivissa, Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia i Ajuntament de Sant Joan de Labritja.

Aquest projecte es presenta com una segona fase del projecte aprovat i finançat pel Fons en la convocatòria de 2023, amb el que es pretén ampliar la cobertura de les accions planificades arribant a 6.360 persones, que formen un total de 1.060 famílies. D'aquests titulars de drets, 4.010 són de les comunitats de la fase I (Caserío Patiobolas i Aldea Llano Grande), mentre que 2.350 són d'una nova comunitat (El Baldío). Totes elles rebran acompanyament i reforç dels processos implementats per garantir la seva sostenibilitat.

La població titular de drets són persones indígenes, viuen en condicions de pobresa i pateixen inseguretat alimentària. La majoria es dediquen a l'agricultura de subsistència i estan exposats a riscos mediambientals, ja que el municipi de Sacapulas està ubicat al Corredor Sec de Guatemala.

Per continuar promovent la seguretat alimentària, es plantegen diferents activitats:

- Acompanyament als 25 petits agricultors/es indígenes assessorats en la fase I per reforçar els seus coneixements, i assessoria a 15 nous agricultors per millorar les seves capacitats i pràctiques.

- Continuació de les sessions formatives per a 40 famílies vulnerables per millorar els seus coneixements sobre seguretat alimentària, a la vegada que se'ls dotarà de recursos per una adequada elaboració i conservació dels aliments.
- Continuació de la campanya de sensibilització a les tres comunitats a través de diverses sessions informatives.
- Acompanyament a les 25 famílies recolzades en la fase I i 15 més en risc ambiental, en implementació de mesures per fer front al canvi climàtic. Es millorarà l'abastiment d'aigua i el tractament d'aigües residuals a les 3 comunitats.
- Creació de 3 Comitès Locals de Gestió dels recursos naturals, així com l'elaboració d'un Model d'intervenció replicable a partir de les bones pràctiques de les dos fases.

NICARAGUA

Enfortint la posició de dones i joves en el reconeixement dels seus drets i l'eliminació de la violència, en un context de canvi climàtic

ENTITAT EXECUTORA: Tecuilcan

ZONA: Illa d'Ometepe. Rivas

TITULARS DE DRETS: 700 persones

EIX ESTRATÈGIC: Sostenibilitat mediambiental i recursos naturals

APORTACIÓ FONDS: 67.000€

ASSIGNACIÓ: Govern de les Illes Balears, Ajuntament d'Eivissa i Consell Insular d'Eivissa.

La iniciativa respon a les demandes de la població entorn a les problemàtiques i vulnerabilitats que pateixen: pèrdues productives ocasionades pel canvi climàtic, falta d'accés a aigua potable, atur, violència, falta d'oportunitats per als joves, prostitució, poca o nul·la participació de les dones en la presa de decisions sobre la seua seguretat o els seus propis ingressos, que no solen utilitzar per satisfer les seves necessitats pràctiques o estratègiques. A més, com a conseqüència de la crisi social, econòmica i ambiental, els mitjans de vida de les famílies s'han vist dràsticament afectats, manifestant-se en un menor poder adquisitiu. Aquest fet afavoreix que els joves migrin buscant oportunitats de feina, creant descomposició social.

El projecte abordarà de forma directa a 700 persones de deu comunitats de l'illa d'Ometepe i pretén, d'una banda, enfortir la capacitat de resiliència dels mitjans de vida que sustenten l'economia de les famílies participants i, de l'altra, millorar l'empoderament social i econòmic de les dones, donant-los eines i poder per actuar en un mitjà amb una alta inestabilitat climàtica. Finalment, es pretén ampliar l'accés a l'aigua i sanejament, incidint de manera directa en les dones i joves que la gestionen. En aquest darrer àmbit es vol involucrar la municipalitat i l'empresa pública d'aigua, donant aquest servei a sectors poblacionals que encara no compten amb ell.

EL SALVADOR

Abastiment d'aigua domiciliar per a 213 famílies rurals de 2 comunitats del Canton San Diego

ENTITAT EXECUTORA: ACUA

ZONA: La Libertad, San Salvador

TITULARS DE DRETS: 213 famílies rurals

EIX ESTRATÈGIC: Sostenibilitat ambiental i recursos naturals

APORTACIÓ FONS: 67.000€

ASSIGNACIÓ: Ajuntament d'Eivissa

Al Cantón San Diego al voltant del 41,8% de les llars s'abasteixen d'ulls d'aigua, la resta ho fa del riu o de pous. No obstant, aquesta aigua no és d'una qualitat suficient per al consum humà. Només el 3,28% de la població disposa de recursos econòmics per abastir-se d'aigua de qualitat.

La mala qualitat de l'aigua no només causa problemes de salut sinó que, a més, genera despeses mèdiques i una càrrega de treball domèstic de les dones, que són les que tradicionalment exerceixen el rol de cura. Aquest fet té un impacte negatiu en la participació de les dones en la comunitat i el desenvolupament personal.

El projecte vol fer front a aquesta problemàtica mitjançant dos components:

- La millora de les capacitats de dones i homes per a la governança i gestió sostenible del sistema d'abastiment d'aigua, que implica formació en aspectes legals, administratius i tècnics per a una gestió sostenible dels sistemes;
- La construcció d'una xarxa de distribució d'aigua a les comunitats La Agujita i Hacienda San Diego i la instal·lació del sistema domiciliar que inclourà un micromedidor a cadascuna de les 213 cases.

Enfortint la xarxa local i nacional per a la incidència en polítiques públiques de promoció de la gestió comunitària del dret a l'aigua i la conservació dels ecosistemes.

ENTITAT EXECUTORA: ECOS El Salvador

ZONA: La Libertad Cuscatlán, Chalatenango, La Paz, Usulután, San Miguel, Morazán

TITULARS DE DRETS: 6.248 persones (3.221 dones i 3.027 homes).

EIX ESTRATÈGIC: Sostenibilitat mediambiental i recursos naturals

APORTACIÓ FONS: 67.000€

ASSIGNACIÓ: Govern de les Illes Balears

El territori de l'aqüífer de San Juan Opico i els seus bens naturals es troben severament amenaçats per processos d'especulació immobiliària que s'implementen principalment a l'àrea metropolitana de San Salvador. La seva proximitat geogràfica i disponibilitat d'aigua el fan un lloc idoni per suplir les necessitats de la ciutat, a més de ser, en si mateixa, una zona amb molt de potencial urbanístic. A més, la reorganització política dels municipis genera incertesa sobre els impactes en la gestió ambiental municipal a partir de la reducció a 44 municipis, ja que no

se sap si continuaran les unitats ambientals, ni si tendran vigència les poques ordenances amb contingut ambiental de què disposen els municipis.

D'altra banda, l'aplicació de la Llei General de Recursos Hídrics posa en risc els sistemes d'aigua potable i sanejament rural (SAPS) que, fins aquest moment, no han pogut inscriure's en el Registre Nacional de Recursos Hídrics per falta d'informació o per no complir els requisits legals requerits. Aquest fet els deixa exposats a que empreses privades s'avancin i puguin registrar les seves fonts.

Aquests sistemes, a més, estan molt limitats en quant a capacitats tècniques, financeres i operatives i corren el risc fins i tot de desaparèixer, la qual cosa fa imperant la necessitat de consolidar la xarxa de sistemes d'aigua a nivell municipal i nacional.

Tot això genera la necessitat d'un major activisme en la defensa dels bens naturals per part de les organitzacions territorials. Per aquesta raó, el projecte pretén treballar l'articulació a nivell local i nacional i promoure polítiques públiques amb les que es pugui promocionar la gestió comunitària, el dret humà a l'aigua i la conservació dels ecosistemes a El Salvador.

AMÈRICA DEL SUD

PERÚ

Pobladors organitzats assumeixen mesures preventives per afrontar riscos davant desastres naturals a la Comunitat Unidos La Grama

ENTITAT SOL·LICITANT: Ayne España Trinitarias

ENTITAT EXECUTORA: Ayne Perú Trinitarias

ZONA: Comunitat Unidos La Grama, Puente Piedra (Lima)

TITULARS DE DRETS: 453 persones (tota la població de la comunitat)

EIX ESTRATÈGIC: Sostenibilitat mediambiental i recursos naturals

APORTACIÓ FONS: 37.000€

ASSIGNACIÓ: Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia, Ajuntament de Santa Eulària des Riu i Ajuntament de Sant Antoni de Portmany.

Puente Piedra és un dels districtes de la província de Lima que té un risc més alt davant les pluges provocades pel fenomen de "el Niño" (inundacions, esllavissament de terres, etc). A més, es troba en una de les zones amb major risc sísmic del Perú. Quasi el 30% dels seus habitants viuen en situació de pobresa i la precarietat en la infraestructura dels seus habitatges fa augmentar encara més el seu nivell de vulnerabilitat.

A la comunitat "Unidos la Grama", situada a les faltes d'un turó, hi viuen un total de 155 famílies en aquest context d'inseguretat urbana i de risc permanent. Són un total de 453 persones, majoritàriament adults entre 30 i 50 anys i infants menors de 15 anys.

Hi ha una falta de coordinació amb les institucions, la població desconeix els mecanismes i les estratègies que afavoreixen la cura del medi ambient, la salubritat i la convivència veïnal; a nivell tècnic no compten amb murs de contenció per manca de provisió de materials que serveixin de reforç de la seguretat dels habitatges. El consum d'aigua bruta o la manca de clavegueram provoca també riscos per la salut de la població

El projecte pretén donar suport a la població de la comunitat per a que pugui millorar les mesures de prevenció davant els riscos que pateixen a causa del canvi climàtic, els desastres naturals i el mal estat dels seus habitatges, construint així una comunitat més segura i resilient.

Per un costat es vol enfortir les capacitats de gestió organitzativa de la població i del Comitè de Gestió de Riscos i Desastres, així com en l'elaboració de propostes de projectes en gestió de riscos i desenvolupament de la comunitat. Serà necessària la participació de les autoritats i institucions del districte.

Per un altre costat, es construirà un mur de contenció d'un total de 34,5m de llargada com a reforç de la seguretat dels habitatges i del transit a la comunitat, cobrint amb aquest la zona amb més necessitats. El mur permetrà, entre altres aspectes, el pas del camió que porta aigua a la comunitat, on no hi ha canalització d'aigua potable..

ÀFRICA

MARROC

Acompanyament integral a la població migrant, prestant especial atenció als grups en situació de major vulnerabilitat (dones i infants) a Nador i Tànger

ENTITAT SOL·LICITANT: Mans Unides

ENTITAT EXECUTORA: Delegació Diocesana de Migracions – Església Catòlica de Nador (DDM)

ZONA: Nador i Tànger

TITULARS DE DRETS: 1.480 persones migrants i refugiades (530 dones, 725 homes i 225 infants)

EIX ESTRATÈGIC: Drets humans de les persones migrants

APORTACIÓ FONS: 70.000€

ASSIGNACIÓ: Ajuntament d'Eivissa

El projecte s'implementarà a les ciutats de Tànger i Nador, que formen part, respectivament, de la regió Tànger-Tetuan-Alhucemas i la Regió Oriental. Les dos ciutats estan situades a la costa nord del Marroc i, per tant, molt a prop del continent europeu. Nador té frontera terrestre amb Melilla, mentre que Tànger s'ubica a l'estret de Gibraltar. Degut a aquesta situació geogràfica, Marroc és un país d'emigració, d'immigració i forma part del corredor migratori cap a Europa. Les dos ciutats indicades constitueixen tant un punt de trànsit com de partida. Es calcula que cada any transiten Marroc entre 40.000 i 60.000 persones.

En els últims anys s'han denunciat constants vulneracions de drets sofertes per la població migrant al país, entre les que destaquen la falta d'accés a serveis de base (salut, educació i

justícia), la detenció il·legal, desplaçaments forçats a zones allunyades de la frontera nord i diferents formes de violència (per part de les autoritats marroquines i espanyoles a les zones frontereres).

Concretament, el projecte se centra en l'acompanyament a població migrant, sol·licitants d'asil i refugiades en situació de vulnerabilitat en aquestes dos ciutats (especialment dones i nens/es) amb l'objectiu de millorar-ne les condicions de vida i accés a drets. La DDM és de les poques organitzacions especialitzades en l'atenció i assistència a persones migrants establerta en tota la zona nord del país.

Les accions s'enfoquen en 3 àrees prioritàries:

- Reducir la vulnerabilitat física i psicosocial de les persones migrants (prioritàriament dones) proporcionant espais de protecció i rehabilitació social mitjançant atenció d'emergència i un enfocament psicosocial comunitari;
- Proporcionar espais segurs per a l'atenció mèdica i social dels nens/es en situació d'exclusió social mitjançant activitats educatives i accés a un servei intern de seguiment pediàtric.
- Millorar el coneixement i l'accés dels migrants als seus drets, posant en marxa activitats de sensibilització i tallers formatius, a més de mediar en els procediments administratius i de protecció, inclosa l'escolarització de menors i el registre civil.

Programa Tadamoun 24. Millora de drets als punts d'intervenció d'assistència, acompanyament, protecció i promoció a les persones en situació de vulnerabilitat a la Diòcesis de Rabat

ENTITAT SOL·LICITANT: Càritas

ENTITAT EXECUTORA: Càritas Diocesana de Rabat

ZONA: Diòcesis de Rabat. Municipis de Rabat, Kénitra, Mohammedia, Casablanca, Settat, Khouribga, El Jedida, Marrakech, Agadir, Fèz, Meknès, Oujda y Beni Mellal

TITULARS DE DRETS: 4.000 persones aproximadament

EIX ESTRATÈGIC: Drets humans de les persones migrants

APORTACIÓ FONS: 70.000€

ASSIGNACIÓ: Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia

Càritas Diocesana de Rabat treballa des de fa 20 anys especialment amb projectes d'assistència, suport i protecció a les persones en situació de mobilitat, per a que puguin gaudir dels seus drets fonamentals al Marroc i cobrir les seves necessitats bàsiques (alimentació, salut, roba, etc.). Atén també a la població marroquina en situació de vulnerabilitat. A finals de 2022 aquesta entitat va canviar la seva estructura i va redistribuir l'acció dels seus equips de treball i el seu esforç en 15 punts d'intervenció.

Aquests punts d'intervenció són el resultat d'una avaluació feta durant 2023, que va permetre identificar les punts d'alta intensitat dels col·lectius més vulnerables. Aquests espais estan dissenyats per donar assistència integral a les persones que ho necessitin. Es treballa en xarxa, col·laborant amb altres agents de la societat civil i altres parròquies de la Diòcesis.

Els municipis on estan els 15 punts d'intervenció es concentren en 5 regions del nord del país: Rabat-Kenitra, Casablanca, Sud i Est. Són àrees estratègiques en el procés migratori per la seva proximitat amb la frontera europea (marítima i terrestre)

El programa Tadamoun (que significa *solidaritat*) busca desenvolupar i reforçar les capacitats dels serveis de proximitat i atenció dels 15 punts d'intervenció. Aquesta millora busca, a la vegada, que les persones en situació de vulnerabilitat, migrants o marroquines, puguin ser acollides, protegides i integrades. Les activitats principals del projecte són:

- Acompanyament i mediació en consultes mèdiques.
- Suport en la compra de medicaments i derivacions a altres centres mèdics.
- Acollida i escolta per identificar les necessitats de les persones ateses.
- Distribució de bens de primera necessitat i suport financer puntual.
- Allotjament d'urgència.
- Activitats formatives sobre diversos temes relacionats amb l'acció humanitària i el context migratori.
- Elaboració d'una guia per l'acollida de persones en situació vulnerable.

Els titulars de drets poden tenir diferents perfils: ser menor no acompanyat, dona embarassada o amb fills petits, no tenir casa o viure en condicions precàries, tenir alguna discapacitat, ser víctima de tràfic de persones o estar en risc d'abús, estar privat de llibertat.

ASIA

NEPAL

Canalització d'aigua potable al municipi de Chapakot. Formació sobre bons hàbits d'higiene i neteja per a tota la població en general

ENTITAT SOL·LICITANT: Via Oberta a Louruc

ENTITAT EXECUTORA: Lauruk Social Service Association

ZONA: Pobles de Chapakot, Magar Gau, Jimire, Thado Bato i Bamdi (municipi de Chapakot)- Pokhara (Kaski)

TITULARS DE DRETS: 650 persones (550 adultes i 100 infants)

EIX ESTRATÈGIC: Sostenibilitat mediambiental i recursos naturals

APORTACIÓ FONS: 70.000€

ASSIGNACIÓ: Ajuntament de Santa Eulària des Riu, Ajuntament de Sant Antoni de Portmany.

El municipi de Chapakot està format per 5 petits nuclis de població (Chapakot, Magar Gau, Jimire, Thado Bato Besi i Bamdi), amb una població total de 650 persones (550 adultes i 100 infants) i 157 habitatges. Actualment, l'aigua no arriba al 75% d'aquests habitatges i els que sí en tenen, la reben en males condicions. El sistema de canalització d'aigua està en molt mal estat i això suposa un important risc per la salut de la població ja que hi ha problemes de

contaminació per les ruptures que hi ha al llarg del seu recorregut. Dels 5 tancs existents, tres d'ells estan en molt mal estat i els altres dos estan en millors condicions, encara que només arriba aigua canalitzada a un dels dos.

La situació dels 157 habitatges és la següent:

- 45 cases no tenen font d'aigua, amb el que no tenen aigua.
- 73 cases no tenen aigua perquè no hi ha connexió a la canonada principal.
- 39 cases sí que tenen aigua, però és necessari fer tasques de reparació i manteniment integral.

La població que no té aigua ha d'anar caminant fins al naixement d'aigua, que està a 1.290m del municipi. Majoritàriament és una feina que fan les dones i els infants.

Amb aquest projecte es pretén rehabilitar el sistema de canalització existent en aquells punts on sigui possible i construir-lo de nou en aquells on no arriba per tal d'abastir d'aigua potable al total de la població del municipi.

Així, es rehabilitaran els 5 tancs d'acumulació d'aigua, es construïran 45 fonts als habitatges que no en tenen, es repararan les 112 fonts en mal estat, a més de construir la pressa d'aigua i col·locar totes les canonades necessàries.

Igual que en els projectes presentats en anteriors convocatòries per aquesta entitat, també es realitzaran formacions sobre consum i gestió responsable de l'aigua, així com hàbits de salut i higiene. Aquestes formacions es faran a dones, a través de seminaris, i a infants, fent tallers a les escoles.

3.2 PROJECTES PER CONVENI

Un any més, l'assemblea del Fons va aprovar una partida específica per a donar suport a projectes emmarcats a l'eix estratègic "Drets humans de les persones migrants". Aquests projectes es presenten fora de la convocatòria ordinària, encara que les entitats tenen el mateix termini de presentació. La seva aprovació obeeix a criteris de singularitat i d'interès estratègic del Fons i van avalats per la signatura per un conveni entre les dues parts.

L'assemblea va aprovar també en aquest 2024 destinar una part del seu pressupost als campaments de persones refugiades sahrauís a través de l'Associació d'Amics del Poble Sahrauí de les Illes Balears. L'objectiu és posar de manifest el compromís de les entitats locals d'Eivissa i Formentera amb el poble sahrauí contribuint a pal·liar la vulnerabilitat de les persones que viuen als campaments.

Per últim, sota el paraigua de la Confederació de Fons i amb el cofinançament de l'AECID, s'ha aprovat un projecte de cooperació per dotar d'aigua potable a comunitats rurals de Nicaragua. El Fons ha aportat el 40% de l'import finançat.

Observatori del dret a la vida a la ruta algeriana del Mediterrani Occidental. Fase II.

ENTITAT EXECUTORA: Colectivo Ca-minando Fronteras

PAÍS: Espanya / Algèria

ZONA: Ruta marítima mediterrània Algèria – Balears – Múrcia i Almeria

TITULARS DE DRETS: Persones que emprenen la ruta i les seves famílies

EIX ESTRATÈGIC: Drets humans de les persones migrants

APORTACIÓ FONS: 20.000€

ASSIGNACIÓ: Consell de Formentera i Consell d'Eivissa

El projecte s'integra dins del programa general de l'Observatori de Drets Humans de Caminando Fronteras, centrant l'actuació en la ruta que va des d'Algèria fins a Illes Balears, Múrcia, Almeria.

Té dos components:

- Mediar en l'accés a drets per a persones migrants, víctimes de les fronteres i les seves famílies. L'entitat manté un contacte directe amb comunitats migrants i els col·lectius de famílies de persones en moviment que, junt amb les línies d'assistència que tenen, els permet treballar per minimitzar les morts i desaparicions de persones en la ruta algeriana. Informen a les autoritats competents per reportar desaparicions, naufragis i impulsen recerques i rescats; realitzen una tasca de mediació entre els serveis de rescat dels països que intervenen en la recerca, facilitant la informació per a una coordinació més eficaç; monitoritzen les tragèdies que es donen a les costes de la ruta algeriana, acompanyant les famílies en la recerca de les víctimes mortes o desaparegudes en la ruta. A través del contacte amb les famílies s'enforteix el coneixement dels seus drets, reforçant la mobilització i lluita per defensar-los enfront de la discriminació i obstacles per exercir-los amb garanties.
- Fomentar el coneixement i visibilitzar la situació de la ruta migratòria algeriana. Enfront dels discursos d'odi es fomenta un coneixement contextualitzat a partir dels sabers generats a través de la investigació social amb les comunitats migrants. Fan difusió d'un relat que posa les persones al centre i que fuig dels discursos de criminalització i victimització, afavorint el coneixement i reconeixement dels drets de les persones migrants i les seves famílies.

Suport al programa integral de salut infantil sahrauí (PISIS) 2024.

ENTITAT SOL·LICITANT: Associació d'Amics del Poble Sahrauí de les Illes Balears

ENTITAT EXECUTORA: Ministeri de Salut Pública de la RASD

PAÍS: Algèria

ZONA: Campaments de persones refugiades de Tindouf (Auserd, Smara, Dajla, Bojador i Aaiun).

TITULARS DE DRETS: 15.000 infants entre 0 i 5 anys

EIX ESTRATÈGIC: Drets humans de les persones migrants

APORTACIÓ FONS: 40.000€

ASSIGNACIÓ: Consell d'Eivissa

Els campaments de persones refugiades sahrauís de Tindouf, estan situats al sud-oest del territori algerià, just a la frontera amb el territori sahrauí. Ubicats en ple desert del Sàhara, en ells hi viuen al voltant de 173.600 persones (segons dades de 2018 d'ACNUR), en unes condicions de vida molt dures. Les condicions climàtiques extremes limiten les seves possibilitats d'autonomia productiva, i per tant, hi ha una alta dependència de l'ajuda exterior.

El projecte es desenvoluparà a les 5 wilayes (províncies) en les que estan organitzats els campaments: Bojador, Aaiun, Dajla, Smara i Auserd.

El programa PISIS va iniciar-se l'any 2001 per millorar la salut dels infants més petits dels campaments. Actualment, es calcula que hi ha 15.000 infants menors de 5 anys, que són els que podran ser atesos en el programa. Totes les entitats i institucions que participen en el PISIS estan integrades a la Plataforma PISIS, coordinada pel Ministeri de Salut Pública de la RASD.

El projecte presentat pretén donar continuïtat als projectes finançats pel Fons Pitiús en les últimes convocatòries, dotant dels materials necessaris pel seu funcionament i millorant les condicions laborals dels treballadors i treballadores sanitaris (entre 1.200 i 1.300).

Concretament, les activitats previstes en el projecte són les següents:

1. Assessorament tècnic i formació continuada del personal d'infermeria.
2. Suport pressupostari, organitzatiu i logístic als tallers de nutrició en tots els dispensaris.
3. Incentivació econòmica del personal de salut del MSP i de l'equip dels tallers de nutrició.
4. Aportació de tots els formularis i documents que el PISIS requereix.
5. Provisió d'equipaments sanitaris i medicació PISIS.
6. Suport a les necessitats de transport i comunicació de la Direcció de Prevenció i als coordinadors PISIS.

Millorada la gestió sostenible amb enfocament de gènere cap a la disponibilitat i accés a aigua potable al corredor sec de Madriz.

ENTITAT EXECUTORA: UCOM

PAÍS: Nicaragua

ZONA: Comunitat Ducuali abajo / Palacagüina /Madriz

TITULARS DE DRETS: 83 famílies (283 persones)

EIX ESTRATÈGIC: Sostenibilitat mediambiental i recursos naturals.

APORTACIÓ AECID: 41.998€

APORTACIÓ FONS: 27.998€

ASSIGNACIÓ: Consell de Formentera

La proposta es basa en la disponibilitat i l'accés a aigua en quantitat, qualitat suficients i a un preu assequible, sent aquest un requisit bàsic per a disminuir la pobresa en poblacions vulnerables. Els titulars de drets són 289 persones, el 46,71% dones i el 53,29% homes, que compten amb un abastiment deficitari de 21 litres per persona i dia (lppd). Amb el projecte es

pretén solucionar aquesta problemàtica i construir un Mini Aqüeducte per Bombeig Elèctric (MABE) a la comunitat de Ducuali abajo, que està a 10 quilòmetres de l'àrea urbana.

L'accés a l'aigua a la comunitat de Ducuali abajo es caracteritza per provenir de fonts comunals. Es compta amb dos pous comunitaris que cobreixen el 53% de la demanda de la població. La resta s'abasteix de fonts d'escolaments superficials del riu Pueblo Nuevo de cabal reduït o de pous privats cavats a ma, que entren en competència amb activitats agrícoles i ramaderes de la zona.

La mitjana d'aigua amb càrrega sobre el cap és d'uns 20 litres per viatge i persona i es fa una mitjana de 3 ó 4 viatges per abastir una casa. A partir de la informació subministrada per les famílies, un 75% ho fa carregant l'aigua sobre el cap, un 20% amb vehicle, carro o animals i el 5% paguen per aquest servei.

Les distàncies que recorren les persones fins a les fonts estan entre els 200 i 1000 metres i la mitjana de temps que hi destinen està entre les 2 i 4 hores diàries, recaient aquesta activitat principalment sobre les dones i les boxes i limitant-les a fer altres activitats econòmiques, educatives i recreatives.

La instal·lació del MABE es farà a través de construcció d'una galeria d'infiltració de 48 metres per a permetre la captació de l'aigua baix el riu a una profunditat d'entre 8 i 9 metres., La línia de conducció serà de 504 metres lineals i la línia de distribució de 3.126 m. lineals. Cada instal·lació domiciliar portarà incorporada la micromedicació per assegurar la sostenibilitat i l'estalvi de l'aigua. El tanc d'emmagatzematge tindrà una capacitat de 16 m3.

3.3 PROJECTES D'EMERGÈNCIA I ACCIÓ HUMANITÀRIA

Enguany s'han aprovat tres projectes dins aquesta convocatòria, un a El Salvador i els altres dos als Campaments de persones refugiades sahrauís de Tindouf, per un import total de 46.000€.

Millora de l'alimentació i de l'entorn escolar de l'alumnat amb discapacitat que assisteix als Centres d'Educació Especial i Discapacitat Sensorial dels Campaments de Refugiats Sahrauís de Tindouf

ENTITAT SOL·LICITANT: Creu Roja

ENTITAT EXECUTORA: Mitja Lluna Roja Sahrauí

PAÍS: Algèria

ZONA: Campaments de persones refugiades de Tindouf (wilayas: Auserd, El Aiún, Bojador, Dajla i Smara).

TITULARS DE DRETS: 460 persones (375 alumnes i 85 treballadors/es dels Centres educatius)

APORTACIÓ FONS: 15.000€

ASSIGNACIÓ: Ajuntament d'Eivissa

Aquest projecte es proposa contribuir a garantir els drets a l'educació bàsica, la salut, l'alimentació i la inclusió social dels infants i joves amb discapacitat dels Campaments de persones refugiades sahrauís de Tindouf, enfortint els centres escolars especialitzats als que assisteixen.

Concretament, hi ha un total de 9 centres: 5 centres d'educació especial (CEE) i 4 centres de discapacitat sensorial (CDS). En aquests centres hi ha un total de 375 alumnes (193 noies i 182 nois). Les edats de l'alumnat dels CEE va dels 4 als 21 anys, mentre que l'alumnat dels CDS tenen entre 4 i 12 anys.

Per una altra banda, un total de 85 persones (61 dones i 24 homes) treballen en aquests centres (educadors/es, cuiners/es, personal administratiu, equips directius, conductors).

En els campaments hi ha una forta dependència de l'ajuda exterior i la inseguretat alimentària afecta a un 88% de la seva població. Aquesta situació s'agreuja per l'increment dels preus a Algèria i la falta de disponibilitat de productes bàsics com la farina i l'oli.

Els infants i joves amb discapacitat són un grup de població molt vulnerable ja que als problemes de malnutrició s'afegeix el risc d'exclusió i la falta d'accés a serveis bàsics.

A més dels problemes de nutrició, aquest alumnat requereix en molts casos de transport adaptat per anar als centres, que en molts casos estan lluny de les seves cases i els carrers per arribar-hi no estan en bones condicions. Depenen dels vehicles que disposen els centres, ja que les seves famílies no tenen vehicles adaptats.

La Mitja Lluna Roja Sahrauí és l'organització que canalitza les ajudes que arriben de l'exterior i treballa de forma coordinada amb altres entitats i amb el govern de la RASD. Des del curs 2016/2017 treballa amb Creu Roja als CEE i CDS de les diferents "wilayas" per tal de millorar la salut i educació del seu alumnat, rebaixant també l'absentisme existent. En aquest projecte, a més, es coordinarà amb el Ministeri d'Assumptes Socials i Promoció de la Dona, que és el que gestiona els centres d'educació especial.

El projecte es divideix en quatre línies d'actuació:

1. Enfortiment dels serveis que ofereixen els CEE i CDS a través de:
 - a) Subministrament setmanal d'aliments per al menjador dels centres, arribant a tot el seu alumnat.
 - b) Subministrament de combustible pels vehicles de transport escolar, per tal de garantir l'assistència de l'alumnat als centres.
 - c) Formació per al personal dels centres en matèria de nutrició i seguretat alimentària.
2. Provisió d'equipament i materials necessaris per al funcionament d'un hort escolar, a un dels CEE, a més de formacions per al personal educador sobre agricultura bàsica.
3. Dotació d'equips i material de cuina per a una manipulació i conservació adequada dels aliments, així com la rehabilitació d'espais destinats a la seguretat alimentària.

4. Activitats de sensibilització entre la població dels campaments per a promocionar la inclusió de les persones amb discapacitat.

L'aportació sol·licitada suposa el 5,35% del total del projecte i es destinaria a cobrir una part de la despesa en alimentació (12.000€), personal local (2.000€) i despeses indirectes (1.000€).

Suport a persones amb discapacitat en situació d'abandonament.

ENTITAT EXECUTORA: ACUA

PAÍS: El Salvador

ZONA: cobertura nacional

TITULARS DE DRETS: 218 persones (138 homes i 80 dones)

APORTACIÓ FONTS: 15.000€

ASSIGNACIÓ: Ajuntament de Santa Eulària des Riu, Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia i Ajuntament de Sant Antoni de Portmany

A El Salvador hi ha lleis que protegeixen a persones ferides que quedaren incapacitades com a conseqüència de la guerra civil, però aquestes lleis no s'estan aplicant de manera efectiva i el govern està dirigint els recursos cap a grups que no enfronten els mateixos nivells de vulnerabilitat.

Aquesta situació s'ha vist agreujada pel Règim de Excepció (REX) que està deixant en situació d'abandonament a moltes d'aquestes persones, amb la detenció arbitrària de molts dels seus familiars i cuidadors, amb judicis injustos o retencions sense acusació

Un dels drets més greument vulnerat és el de la salut. Aquestes persones requereixen atenció mèdica regular i han vist restringit l'accés als serveis de salut a causa del REX. La falta de medicaments, consultes mèdiques i tractaments ha empitjorat les seves condicions de salut ja que depenen de persones cuidadores per a mobilitzar-se i accedir als centres. D'aquesta manera, ha empitjorat el seu accés a atenció mèdica, aliments i suport social. A més, el context de repressió ha limitat la seva capacitat d'exigir els seus drets.

De la mateixa manera, també tenen problemes per accedir a una alimentació bàsica, ja que no poden anar a comprar els aliments de manera autònoma.

D'altra banda, el REX ha generat un ambient de repressió, on inclús les persones amb discapacitat es poden veure afectades per la violència o l'ús excessiu de la força per part de les autoritats. S'han limitat les llibertats fonamentals de reunió i expressió, impedingint que la població s'organitzi per a reclamar els seus drets. En aquesta conjuntura, la por de ser víctimes de detencions arbitràries ha limitat la seva capacitat de mobilització i participació en la vida pública.

Les dones amb alguna minusvalidesa afronten una doble vulnerabilitat. D'una banda, la discapacitat suposa un desavantatge en quant a l'accés a recursos i serveis bàsics i, de l'altra, el gènere les enfronta a altres discriminacions com l'accés a oportunitats econòmiques, menor visibilitat, càrrega de treball domèstic i de cures.

En aquest escenari, ACUA en coordinació amb ALGES (Asociación de Lisiados de Guerra de El Salvador), promou una resposta humanitària que garanteixi l'accés als drets fonamentals d'aquesta població que està composta per homes i dones majors de 50 anys que pateixen malalties cròniques a més de la seva discapacitat. També inclou a mares i pares de persones amb discapacitat que han mort i que es troben en situació d'extrema pobresa.

A través del projecte es pretén donar una resposta humanitària a través de les següents activitats:

- El projecte proporcionarà medicaments essencials (relacionats amb les malalties cròniques i aquelles derivades de la discapacitat física) a les persones minusvàlides de guerra que no han tingut accés a ells a través del sistema de salut pública.
- Es distribuïran paquets alimentaris amb productes bàsics com mongetes, arròs, llet i productes d'higiene personal.
- S'elaboraran històries de vida d'aquestes persones que donaran visibilitat a les vulneracions de drets humans que enfronten i pressionaran els titulars d'obligacions per a que assumeixin la seva responsabilitat.
- Es fomentarà la participació activa de les persones implicades en el projecte, empoderant-les per a què puguin exigir el compliment dels seus drets.

Compra i distribució d'aliments per a les persones afectades per les inundacions de la wilaya de Dajla als Campaments de Persones Refugiades Sahrauís de Tindouf.

ENTITAT SOL-LICITANT: Associació d'Amics del Poble Sahrauí de les Illes Balears

ENTITAT EXECUTORA: Mitja Lluna Roja Sahrauí

PAÍS: Algèria

ZONA: Wilaya de Dajla, Campaments de refugiats sahrauís de Tindouf

TITULARS DE DRETS: 15.000 persones

APORTACIÓ FONS: 16.000€

ASSIGNACIÓ: Ajuntament d'Eivissa, Consell d'Eivissa, Ajuntament de Sant Joan de Labritja, Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia i Consell de Formentera.

En setembre de 2024 els campaments de refugiats sahrauís de Tindouf es van veure afectats per fortes pluges, que van provocar greus inundacions.

Dajla és la wilaya més remota i menys accessible dels campaments, i va ser una de les més afectades. Les inundacions van destruir moltes de les tendes i cases de tova on habita la població refugiada, així com infraestructures bàsiques com escoles, dispensaris mèdics i magatzem d'aliments.

Amb una població aproximada de 30.000 persones, aquesta wilaya acull principalment dones, infants i persones majors, ja que la major part dels homes es troben treballant fora dels campaments o involucrats en la defensa del territori.

La seva població depèn gairebé de forma exclusiva de l'ajuda humanitària internacional. Aquesta dependència fa que moltes famílies no tinguin garantits els nutrients essencials, un problema que s'ha vist agreujat per les inundacions, que han destruït els magatzem i han posat en risc el subministrament d'aliments.

El projecte se centrarà en garantir la seguretat alimentària de les persones més afectades per les inundacions, prioritzant aquelles que han perdut els seus recursos i habitatges a causa d'aquest desastre natural.

L'Associació d'Amics del Poble Sahrauí de les Illes Balears ha treballat estretament amb el Ministeri de Cooperació de la RASD i la Mitja Lluna Roja Sahrauí per identificar les necessitats més urgents de la població afectada. Els informes nutricionals recents i les dades aportades per entitats com l'alt Comissionat de Nacions Unides per als Refugiats (ACNUR) i el Programa Mundial d'Aliments (PAM) han permès identificar que la manca d'aliments bàsics, com l'arròs, els llegums, l'oli i el sucre, és una de les prioritats principals de la wilaya de Dajla.

Amb la quantitat sol·licitada en aquests projectes es preveu adquirir aproximadament 3.250kg d'arròs, 7.500 litres d'oli, 7.000kg de llegums i 4.500kg de sucre.

Una vegada comprats els aliments, la distribució es realitzarà en coordinació amb el Ministeri de Cooperació de la RASD. Es distribuïran racions individuals o familiars d'entre 1 i 5kg d'aliments, segons la situació de cada unitat familiar.

Directament es beneficiaran aproximadament 15.000 persones, de les que 6.000 són infants entre 0 i 14 anys.

4. SEGUIMENT DE PROJECTES

Durant tot l'any es realitza el seguiment dels projectes finançats, principalment, a través de la revisió dels informes que les entitats han de presentar al Fons sobre l'evolució d'aquests projectes. Tal com s'estableix a les bases de la convocatòria, les entitats presentaran primer un informe de seguiment i, una vegada hagi acabat, un l'informe final.

A més, hi ha una comunicació fluïda amb les ONG d'Eivissa que han presentat projectes a la convocatòria, així com amb les entitats sòcies del Fons (cooperació directa). Segons les seves necessitats, s'han realitzat reunions presencials o per videoconferència.

Al llarg de l'any hem rebut la visita de diferents entitats:

- Els dies 19 i 20 d'abril, el president de l'associació Azahara, Mohamed El Amrani, va visitar les Pitiüses i es va reunir amb representants del Consell de Formentera, així com amb la comunitat marroquina d'Eivissa i Formentera. L'objectiu de la trobada ha set donar-los compte del projecte d'emergència finançat pel Fons en 2023 arrel del terratrèmol a Marroc i fer-los partícips del finançament del mateix per part de les institucions pitiüses.

- Els dies 21 i 22 d'octubre, Samuel Ventura i Neto Beltrán, el director executiu i coordinador tècnic de la Asociación Comunitaria Unida por el Agua y la Agricultura (ACUA) de El Salvador, van visitar Eivissa i es van reunir amb diferents membres de l'assemblea del Fons i les alcaldies de Sant Josep, Santa Eulària i Eivissa. Van donar compte dels projectes que s'estan portant a terme amb el seu finançament i que han comportat importants millores en la vida de diferents comunitats rurals de la Cordillera de El Bálsamo.
- Els dies 23 i 24 d'abril, la defensora de drets humans, Helena Maleno, junt amb dos integrants més del Colectivo Caminando Fronteras, van visitar Eivissa i Formentera en el marc del projecte de l'observatori de drets humans de les persones migrants a la ruta algeriana, que cofinança el Fons Pitiús de Cooperació. Es van reunir amb les conselleres de benestar social del Consell de Formentera i del Consell d'Eivissa i amb personal tècnic d'aquestes institucions. També es trobaren amb la Directora Insular de l'Administració General de l'Estat. L'objectiu de totes les entrevistes va ser el d'intercanviar informació sobre l'arribada de pasteres a la nostres illes i la forma com es gestionen, així com compartir dades de persones que han desaparegut o que han arribat a les nostres costes i estan sense identificar.

Dins d'aquesta visita, Helena Maleno va fer la presentació del seu llibre "Mujer de frontera" i les seves companyes van realitzar diferents tallers a centres d'educació secundària.

D'altra banda, del 9 al 16 de novembre la presidenta del Fons, Antonia Picó, la representant del Consell d'Eivissa, Marilina Bonet i la gerent del Fons, Fina Darder, es desplaçaren a El Salvador per a fer el seguiment dels projectes finançats pel Fons en els últims anys a dos entitats: ACUA i ECOS El Salvador. Al llarg de cinc intenses jornades de treball visitaren diferents comunitats i es reuniren amb centenars dels protagonistes dels projectes, que se situen majoritàriament en l'àmbit de l'accés a aigua potable i la sobirania alimentària. També es va mantenir una reunió amb personal de l'Oficina Tècnica de Cooperació Espanyola en la que van poder conèixer el context polític i social del país, així com la feina que està realitzant la cooperació espanyola en els àmbits mencionats en que treballa el Fons.

5. EDUCACIÓ PER A LA TRANSFORMACIÓ SOCIAL (EpTS)

Concebem l'EpTS com un procés socioeducatiu obert i continu, que promou el desenvolupament de persones i comunitats crítiques, responsables i compromeses amb la construcció d'un món més just i sostenible, on existeixin condicions de vida digna per a tots els éssers que l'habiten.

Es tracta de fomentar les capacitats individuals i col·lectives per generar accions transformadores de la realitat local i amb perspectiva global.

Amb aquest objectiu treballem des de l'àrea d'Educació Transformadora acostant-nos a diferents agents de la societat: d'una banda, treballant estretament amb la comunitat educativa, i de l'altra, a través de campanyes de sensibilització dirigides a la ciutadania.

5.1 TREBALL AMB LA COMUNITAT EDUCATIVA DE LES ILLES PITIÜSES

5.1.1 XARXA EDUCATIVA PER A LA TRANSFORMACIÓ SOCIAL

La **Xarxa** va ser creada en 2008 a partir d'un compromís comú d'integrar l'EpTS en la pràctica diària dels centres educatius de les Pitiüses i durant 15 anys ha estat en funcionament, arribant en 2023 a acollir 16 centres educatius d'infantil, primària i secundària pertanyents als diferents municipis d'Eivissa i Formentera. A més, des del curs 2015-16, la Xarxa ha estat agermanada amb la *Red de Centros de Cooperación* dels municipis de San Lucas i Palacagüina (Madriz, Nicaragua), on el Fons treballa en l'àmbit educatiu a través de la UCOM.

Al llarg de tots aquests anys El Fons Pitiús ha coordinat l'intercanvi de projectes educatius entre ambdues xarxes de centres i ha treballat de forma continuada al costat de les escoles pitiüses, proporcionant recursos, formacions, activitats i assessorament específics en Educació Transformadora.

No obstant això, durant el curs 2023-24, una baixada important en el grau d'implicació i participació d'ambdues xarxes, ens va conduir a encetar un procés d'avaluació i revisió de la nostra tasca en l'àrea educativa. Com a resultat d'aquest procés, es va donar per finalitzada l'etapa de Xarxa i agermanaments a final de curs i es va encetar l'any acadèmic 2024-25 amb noves propostes.

5.1.1.1 MEMBRES DE LA XARXA

En 2024 la Xarxa ha estat en funcionament només durant el curs 2023-24, de gener a juny, amb un total de 12 centres educatius, de tots els municipis de les Pitiüses:

- Eivissa: CEIP Sa Joveria, CEIP Can Misses, CEIP Portal Nou i El Escoleta de Vila.
- Santa Eulària des Riu: CEIP Santa Gertrudis.
- Sant Antoni de Portmany: CEIP Sant Antoni de Portmany, CC. Santíssima Trinitat i El de Ses Païsses.
- Sant Josep de sa Talaia: El Es Vedranell.
- Sant Joan de Labritja: CEIP Torres de Balàfia i CEIP Labritja.
- Formentera: CEIP El Pilar.

5.1.1.2. AGERMANAMENTS

A excepció de les 3 escoles, els centres educatius que han format part de la Xarxa han estat agermanats amb escoles dels municipis de San Lucas i Palacagüina (Madriz, Nicaragua).

Fins al juny de 2024 els 9 agermanaments que han estat en funcionament són els següents:

- CEIP Sant Antoni de Portmany - Escuela rural de primaria José Julián Rodríguez.
- CC. Santíssima Trinitat - Instituto Público Cristo Rey.
- CEIP Santa Gertrudis - Escuela rural de primaria José Santos Zelaya.
- CEIP Torres de Balàfia - Escuela rural de primaria Cacique Diriangen.
- CEIP Labritja - Escuela rural de primaria Enmanuel Mongalo y Rubio.
- CEIP Sa Joveria - Centro Escolar Licenciado Edmundo Díaz Ríos.
- CEIP EL Pilar - Centro Escolar Nicarao.
- CEIP Can Misses – Centro Escolar Palo Blanco
- CEIP Portal Nou - Escuela rural de primaria Salvador Vílchez.

Projecte educatiu a Nicaragua

En relació amb els agermanaments, el Fons ha finançat anualment un projecte educatiu a Nicaragua, a través de la UCOM.

Durant l'any 2024 s'ha desenvolupat el projecte aprovat l'any anterior, que pretenia contribuir a la restitució del dret a l'educació inclusiva i de qualitat, eliminant pràctiques discriminatòries i desigualtats que l'obstaculitzen, a través de la construcció d'aliances entre 9 centres educatius (agermanats amb les escoles de la Xarxa a inicis de 2024) dels municipis de Palacagüina i San Lucas (Madriz) i en col·laboració amb els Governos locals i el Ministeri d'Educació (MINED).

La proposta parteix de l'aplicació de les assignatures "Creixent en Valors" i "Drets i Dignitat de les Dones", orientades a la formació integral de l'alumnat nicaragüenc des d'un aprenentatge actiu que propiciï la interiorització, la reflexió i el pensament crític. Un aprenentatge basat en la pràctica i vivència de valors que promoguin la cultura de pau i el desenvolupament humà sostenible i amb enfocament de gènere, des de l'escola, la família i la comunitat.

Sota l'objectiu específic de col·laborar amb el MINED en la implementació d'aquestes assignatures, les principals activitats que s'han realitzat en el projecte són:

- Dinamització de l'intercanvi cultural entre els centres educatius de la Red de Centros de Cooperación (Madriz, Nicaragua) i els centres de la Xarxa Educativa per a la Transformació Social (Illes Pitiüses): durant aquest any l'intercanvi cultural entre centres no s'ha completat. Els motius han estat diversos. D'una banda, l'escassa implicació per part de les escoles d'ambdues xarxes en el desenvolupament del projecte anual i, d'altra, els canvis continuats de professorat en les escoles de Nicaragua, que han dificultat la coordinació de les tasques per part de les direccions. Finalment, el juny de 2024 es va decidir tancar el projecte d'agermanament, coincidint amb el final de curs a Eivissa i Formentera, però només amb 5 mesos d'any acadèmic a Nicaragua. Com a resultat, l'intercanvi cultural durant aquest any s'ha limitat a 6 escoles de la xarxa pitiüsa que sí que han enviat cartes i les seves experiències educatives als centres agermanats de Nicaragua.
- Acompanyar la formació institucional de docents, amb la modalitat de *Encuentros Pedagógicos de Interaprendizaje* (EPI). Els objectius d'aquestes trobades són l'actualització del personal docent i l'enfortiment de les seves habilitats pedagògiques, a través de formacions metodològiques, l'intercanvi d'experiències professionals i la definició conjunta de les

programacions didàctiques per implementar a les aules. Al llarg de l'any s'han desenvolupat 3 trobades de formació en aplicacions de la IA, habilitats socioemocionals, perspectiva de gènere, treball cooperatiu, comunicació assertiva i lideratge pedagògic.

- Millora de la infraestructura escolar mitjançant petites inversions en ambients i recursos educatius. Durant l'any 2024 les millores desenvolupades en diferents escoles varen ser: dotació de cadires i pintura de parets, instal·lació de tancs de recollida d'aigua, construcció de rampes, teulades i enrajolats, proveïment de materials d'higiene i d'instruments musicals.

5.1.1.3. PROJECTE ANUAL DE LA XARXA

Al llarg del curs escolar, els centres de la nostra Xarxa i les escoles agermanades de Nicaragua treballaven sobre una temàtica comuna d'EpTS, triada conjuntament i relacionada amb els reptes globals actuals.

Durant el curs 2023-24, va tenir continuïtat el tema escollit el 2022-23, LA VIDA AL CENTRE: PAU I JUSTÍCIA. La iniciativa va consistir a treballar la Cultura de Pau a l'entorn de les escoles i, en el cas de la Xarxa, es va proposar fer-ho a través de projectes d'Aprenentatge Servei.

Projecte Curs 2023-24

Durant els mesos de gener i febrer es van realitzar **reunions de seguiment** a 6 centres de la Xarxa per resoldre dubtes i assessorar sobre els projectes d'Aprenentatge Servei (ApS) i Cultura de Pau recentment iniciats. En aquestes reunions ja es van posar de manifest algunes de les dificultats que darrerament estaven trobant els centres a l'hora de portar a terme el seu projecte anual de la Xarxa. Alguns d'ells encara no havien trobat l'espai ni el moment per començar a plantejar-lo dins de l'equip docent. Així mateix, hi va haver 3 escoles que ni tan sols van respondre a la convocatòria de reunió de seguiment.

Al llarg de curs, també observàrem que s'estava donant una significativa disminució en la comunicació dins la Xarxa, així com en la sol·licitud d'activitats o recursos al Fons. Quelcom que no passava amb altres centres educatius, que sí que demanaven els nostres tallers i exposicions.

Davant d'aquesta situació decidírem realitzar una **enquesta** a les escoles, per tal de contrastar les nostres percepcions amb les dels equips docents quant al funcionament de la Xarxa i els agermanaments.

A més, al mes d'abril es va realitzar un viatge per conèixer de prop el funcionament de la Xarxa de centres educatius del Fons Menorquí. Durant dos dies (18 i 19 d'abril), la tècnica d'educació del Fons Pitiús va visitar algunes de les escoles i va assistir a una reunió de la Xarxa. Aquesta visita va posar de manifest que, tot i que el seu agermanament amb els centres de Nicaragua tampoc acabava de fluir adequadament, les escoles menorquines sí que mantenien un lligam de xarxa més estret i constant que el de les pitiüses en aquell moment.

El 23 de maig es va fer la **trobada final de curs de la Xarxa**. Hi van assistir 8 dels 12 centres adscrits, dels quals només 5 van poder presentar els projectes d'Aprenentatge Servei i Cultura de Pau que havien desenvolupat al llarg del curs.

Durant aquesta reunió també es van exposar i debatre els **resultats de l'enquesta**. L'acta d'aquesta trobada recull les següents conclusions:

- *Les valoracions recollides de les escoles, tot i ser en general positives cap al Fons Pitiús, reflecteixen que l'actual format i organització de la Xarxa no acaba de ser el que les escoles volen o necessiten.*
- *Això produeix, d'una banda, que no hi hagi l'intercanvi i la comunicació fluïda que s'espera entre els membres d'una xarxa. I d'altra, que les propostes que es realitzen des del Fons siguin en alguns casos percebudes com una càrrega, en lloc d'un suport, com es pretén.*
- *L'agermanament tampoc està funcionant de manera correcta per part de les escoles de Nicaragua, les quals no estan podent complir amb els compromisos adquirits quant a l'intercanvi de materials i experiències educatives amb els centres de les Pitiüses.*

A partir d'aquestes reflexions, així com de les sorgides a diverses reunions amb la UCOM i vàries jornades internes d'equip, es va decidir tancar la Xarxa i els agermanaments a final de curs, per tal d'iniciar el 2024-25 des d'un nou enfocament.

Coordinació de l'agermanament i del projecte de les xarxes

La coordinació i seguiment del projecte de Xarxa i dels intercanvis d'experiències i de materials que comporta l'agermanament entre escoles, es porta a terme mitjançant correus electrònics i missatges de WhatsApp entre les persones responsables d'educació en la UCOM i el Fons Pitiús, així com a través de reunions en línia. Durant 2024 s'han realitzat 4 reunions per videoconferència amb la UCOM i 4 reunions internes de l'equip tècnic del Fons Pitiús amb aquesta finalitat. Durant la darrera reunió amb la UCOM es va traslladar la decisió de tancament de l'agermanament.

Curs 2024-25

A l'inici del curs 2024/25, mitjançant correu electrònic, es va comunicar la dissolució de la Xarxa a totes les escoles adherides. A la mateixa carta es va oferir als claudres la possibilitat de fer una reunió inicial de curs per explicar amb detall la decisió presa i les noves idees per al treball del Fons amb els centres educatius. A aquesta convocatòria van respondre les 3 escoles i 5 escoles, amb les quals es varen mantenir reunions durant els mesos de setembre i octubre.

5.1.2 NOU ENFOCAMENT A PARTIR DEL CURS 2024-25

Com a resultat del procés de revisió del treball amb la comunitat educativa a finals de curs 2023-24, es va tancar la Xarxa i es va iniciar el 2024-25 amb un nou enfocament, el qual parteix de tres premisses que d'ara endavant pretenen configurar la feina del Fons en educació:

- Centrat en l'eix estratègic DRETS HUMANS DE LES PERSONES MIGRANTS, de crucial importància en el context social i polític actual.

- Estretament vinculat a les necessitats dels centres educatius en matèria d'acollida d'alumnat nouvingut, convivència intercultural i prevenció i erradicació d'actituds racistes o xenòfobes.
- Promotor de projectes educatius transformadors, a través de metodologies que estimulin la interacció i intervenció directa amb l'entorn social i mediambiental dels i de les joves, com ara l'Aprenentatge Servei.

Aquest enfocament s'alinea amb la campanya de sensibilització "Enfront del racisme i la xenofòbia, actuam!", iniciada l'octubre de 2023. D'altra banda, l'elevada demanda que han tingut, per part d'alguns instituts i escoles, les nostres activitats sobre pau, migracions, interculturalitat i prevenció del racisme, ens fa pensar que és una necessitat real treballar en aquest sentit.

A més, a diferència d'altres àmbits, com la igualtat de gènere o la sostenibilitat mediambiental, que comptem amb suport i recursos per part de diverses entitats a Eivissa i Formentera, l'acollida de persones migrants, l'antiracisme i la convivència intercultural són àmbits amb pocs recursos encara a les Pitiüses.

Així, el 2024-25 es planteja com un curs de trànsit per a recavar informació sobre els centres quant a necessitats i problemàtiques que sorgeixen a l'hora de rebre alumnat nouvingut, així com dels conflictes o dificultats que poden sorgir en la seva acollida i integració. Paral·lelament, el personal del Fons continuarà formant-se en temàtiques concretes relacionades amb la cultura de pau, els processos migratoris, la interculturalitat i l'antiracisme.

Mentre es recava tota aquesta informació i es fan les formacions, la proposta per als centres educatius durant el 2024-25 és:

- Continuar oferint recursos, tallers per a alumnat i assessorament específics sobre aquestes temàtiques, a totes les escoles i docents que ho sol·licitin.
- Engegar un projecte d'ApS anomenat JOVES D'EIVISSA CONTRA EL RACISME I LA XENOFÒBIA a 4 instituts que durant el curs passat manifestaren interès explícit en continuar treballant en aquest sentit.

5.1.3. PROGRAMA JOVES D'EIVISSA CONTRA EL RACISME I LA XENOFÒBIA

La campanya ENFRONT DEL RACISME I LA XENOFÒBIA, ACTUAM!, contempla accions de sensibilització dirigides a diferents sectors de la ciutadania pitiüsa i posa especial atenció en la joventut a través de la col·laboració amb els centres educatius.

Una d'aquestes accions és el **programa d'Aprenentatge Servei "JOVES D'EIVISSA CONTRA EL RACISME I LA XENOFÒBIA"**, que durant el curs 2024-25 es desenvoluparà a través d'una primera edició pilot a l'illa d'Eivissa. El programa, dissenyat i coordinat pel Fons Pitiús de Cooperació, compta amb la col·laboració de Creu Roja Illes Balears i es portarà a terme a 4 IES de l'illa d'Eivissa.

La seva finalitat és impulsar projectes d'Aprenentatge Servei (ApS) des dels instituts de secundària que afavoreixin la convivència intercultural en la comunitat, tot prevenint comportaments i actituds xenòfobes i racistes, especialment en l'entorn de la població jove.

OBJECTIUS DEL PROGRAMA

- Facilitar la comprensió, des d'una perspectiva global, de les causes dels moviments migratoris actuals i la realitat de les persones que migren.
- Contribuir a l'erradicació d'actituds i creences xenòfobes o racistes en la població jove, aprenent a identificar i contrarestar els falsos rumors cap a les persones que migren, així com estereotips, prejudicis i discursos d'odi cap a persones racialitzades.
- Fomentar relacions humanes basades en la igualtat, l'empatia, la valoració de la diversitat i la interculturalitat, entesa com la capacitat d'intercanvi cultural i de transformació personal.
- Incentivar el compromís de l'alumnat en el respecte i la defensa dels Drets Humans
- Impulsar metodologies d'Aprenentatge Servei, que promoguin la cultura de pau i que estiguin vinculades a l'entorn humà i comunitari dels centres educatius de l'illa d'Eivissa.
- Generar projectes que, partint de necessitats reals d'aquest entorn, afavoreixin la convivència intercultural en la comunitat, tot prevenint comportaments i actituds xenòfobes i racistes, especialment en la població jove.
- Potenciar l'intercanvi d'experiències inspiradores entre centres educatius.

GRUPS DESTINATARIS

Durant aquesta primera edició pilot, participen en el programa 18 grups repartits en dos torns:

Torn A:

IES Algarb: 3 grups de 3r d'ESO.

IES Santa Maria d'Eivissa: 2 grups de 4t d'ESO.

IES Isidor Macabich: 1 grup de 1r d'ESO i 3 grups de 2n d'ESO

Torn B:

IES Isidor Macabich: 5 grups de 4t d'ESO.

IES Sa Colomina: 4 grups de 3r d'ESO.

FASES DEL PROGRAMA I ACTIVITATS

1- PREPARACIÓ:

- Reunió inicial: Explicació dels objectius i funcionament del programa al professorat implicat, a càrrec de la tècnica d'educació del Fons Pitiús.
- Sessió introductòria amb l'alumnat, a càrrec del professorat.

2- SENSIBILITZACIÓ:

- Sessió "Racisme i xenofòbia al voltant de la migració", a càrrec del Fons Pitiús.

- Sessió “Testimonis de migració i asil”, amb persones voluntàries de Creu Roja.
- Sessions de reflexió amb l'alumnat, a càrrec del professorat dels centres.

3- INVESTIGACIÓ A L'ENTORN:

- Sessió “Detectar racismes a l'entorn”, a càrrec del Fons Pitiús.
- Sessions de diagnòstic, a càrrec del professorat del centre: els objectius d'aquestes sessions és detectar les necessitats en la comunitat, investigant com és la convivència intercultural en el centre o en el barri, quines situacions de racisme es donen i quines són les causes i conseqüències d'aquestes situacions.

4- DISSENY I PLANIFICACIÓ DEL PROJECTE D'APS

- Sessió “Propostes d'acció”, a càrrec del Fons Pitiús.. Quins serveis podríem realitzar per atendre les necessitats que hem detectat a la comunitat?
- Sessions de disseny del projecte d'ApS amb l'alumnat, a càrrec del professorat: decidir el servei que es realitzarà i com s'avaluarà el seu impacte.
- Reunió de seguiment: reunió del professorat amb la tècnica del Fons Pitiús, per donar assessorament i suport als projectes d'ApS.

5- EXECUCIÓ I AVALUACIÓ DEL PROJECTE D'APS: Cada grup o centre desenvolupa i avalua el seu projecte d'ApS.

6- CELEBRACIÓ i DIFUSIÓ : Festa o esdeveniment per celebrar, reconèixer i donar valor a la feina realitzada. Cada centre podrà organitzar la seva celebració amb tot l'alumnat per donar visibilitat i compartir els resultats del projecte amb la comunitat educativa i famílies.

7- TROBADA FINAL: Trobada amb tot l'alumnat participant durant el matí del 29 maig de 2025 a l'Auditori de Can Ventosa. Els o les portaveus dels grups explicaran els projectes realitzats i es preveu la intervenció de Mohamed el Amrani, comunicador i activista social, que realitzarà una xerrada motivadora a l'alumnat.

AVALUACIÓ DEL PROGRAMA

El Fons Pitiús passarà enquestes d'avaluació al professorat (formularis Google) :

- Una enquesta després de cada sessió que imparteixen les entitats
- Una enquesta final per avaluar el programa

A més, es realitzarà una reunió de tancament i avaluació amb tot el professorat.

ACTIVITATS REALITZADES DURANT EL 2024

Durant el darrer trimestre de l'any s'ha desenvolupat la fase de PREPARACIÓ amb tots els centres i grups.

A més, amb els grups del **torn A** s'han completat les fases de SENSIBILITZACIÓ, INVESTIGACIÓ A L'ENTORN i DISSENY I PLANIFICACIÓ DEL PROJECTE D'APS.

En total, el Fons Pitiús ha realitzat:

- 1 reunió inicial amb el professorat
- 9 sessions de “Racisme i xenofòbia al voltant de la migració”
- 9 sessions de “Testimonis de migració i asil” (amb Creu Roja)
- 9 sessions de “Detectar racismes a l’entorn”
- 8 sessions de “Propostes d’acció”
- 3 reunions de seguiment amb el professorat

Durant el 2025 es posaran en marxa aquestes fases amb els grups del torn B.

5.1.4 OFERTA D’ACTIVITATS PER A ALUMNAT

Al curs 2023/24 es va decidir oferir només els tallers relacionats amb les temàtiques de pau, migracions, interculturalitat i prevenció del racisme al conjunt de centres públics i concertats d’Eivissa i Formentera, però establint un període de sol·licitud prioritària per a les escoles adherides a la Xarxa.

A partir del curs 2024/25 la Xarxa desapareix, però es mantenen les mateixes activitats obertes per a tots els centres d’educació primària. Quant als tallers per a alumnat de secundària, només s’ofereixen als centres participants en el Programa “Joves d’Eivissa contra el racisme i la xenofòbia”, llevat de l’activitat d’Escape Room, que roman oberta a tots els instituts públics i concertats.

5.1.4.1 ACTIVITATS PER A L’ALUMNAT DE PRIMÀRIA

En 2024, s’han fet un total de 44 sessions de diferents tallers i activitats que s’ofereixen per a l’alumnat d’educació primària:

- **Taller- Pau i noviolència:** 19 sessions a les escoles CEIP Santa Eulària, CEIP Sant Rafel, CEIP Poeta Villangómez, CEIP Sa Graduada, CEIP Blancadona i CC Santíssima Trinitat.
- **Gimcana sobre migració i refugi- “Posa’t a les seves sabates”:** 13 sessions als centres CEIP santa Eulària, CEIP Torres de Balàfia, CEIP Puig de’n Valls, CC Santíssima Trinitat, CEIP Venda d’Arabí, Centre Cultural Cervantes i CEIP Jesús.
- **Taller- Comprendre les migracions:** 12 sessions al CEIP Balansat, CEIP Sant Antoni, i CC Santíssima Trinitat.

5.1.4.2 ACTIVITATS PER A ALUMNAT DE SECUNDÀRIA, CICLES FORMATIUS I BATXILLERAT

Durant tot l’any s’han realitzat un total de 34 sessions de les diferents activitats que s’ofereixen per a l’alumnat de secundària i batxillerat (no incloses en el programa “Joves d’Eivissa contra el racisme i la xenofòbia”). Aquestes són:

- **Escape Room sobre l’Agenda 2030 -“Antropocè, la sisena extinció”:** 18 sessions amb alumnat de IES Sa Colomina, IES Balàfia, IES Macabich, IES Algarb, IES Sant Agustí i IES

Santa Maria d'Eivissa; 1 sessió amb l'equip de Creu Roja i 1 sessió amb el grup de l'Espai Jove de Sant Antoni.

- **Taller- conflicte, violència i pau:** 2 sessions a l'IES Sa Colomina.
- **Taller teatral- Persones migrants. Aturem el racisme i la xenofòbia:** 12 sessions amb alumnat de l'IES Macabich, IES Xarc i IES Algarb.

5.1.5 BIBLIOTEQUES VIATGERES A LES ESCOLES

Les Biblioteques Viatgeres **Llegim el món** i **Tatam el món**, són un recurs que oferim a totes les escoles de la Xarxa per a treballar l'EpTS amb l'alumnat. A partir del curs 2024/25 aquests recursos només es faciliten a les escoles que ho demanen. Es tracta de diverses seleccions de llibres infantils i juvenils de la Biblioteca del Fons, que van visitant aquests centres educatius al llarg del curs acadèmic (*vegeu apartat 5.4.1 Biblioteques Viatgeres*).

5.1.6 EXPOSICIONS

El Fons disposa de diverses exposicions que s'ofereixen com a recurs didàctic als centres educatius per a treballar l'educació per a la transformació social.

- **La dona al món**

Mitjançant fotografies i a través de la història tres dones de diferents països, aquesta mostra té com a objectiu que l'alumnat conegui i reflexioni sobre la situació dels drets de les dones a diferents llocs del món. L'exposició, que només ha estat disponible per als centres de la Xarxa durant el 2024, ha passat per les següents escoles i escoles: CEIP Can Misses, CEIP Santa Gertrudis, El Ses Païsses, El S'Escoleta de Vila i El Es Vedranell.

- **Seriosament, 25 arguments per a la pau en còmic**

Exposició, que va ser elaborada per FundiPau (Fundació per la Pau), està destinada als centres de secundària. A través de 25 làmines, il·lustrades per humoristes gràfics, ens proposa 25 idees per a construir una cultura de pau. Al 2024 ha estat a l'IES Santa Maria d'Eivissa.

- **Giramón**

Aquesta activitat està destinada a infants d'educació infantil (4 i 5 anys) amb la intenció que puguin apropar-se de forma lúdica a la realitat d'altres indrets del món. S'ofereix cada dos cursos escolars a tots els centres de les Pitiüses. Durant el tercer trimestre dels cursos 2023/24 ha estat disponible per ser visitada a la seu del Fons Pitiús (Eivissa) i a l'Ajuntament Vell de Sant Francesc (Formentera). La visita a l'exposició es realitza sempre amb l'acompanyament d'una tècnica, que va guiant als infants durant l'activitat.

Durant aquest període l'han visitat 26 grups d'infantil de 9 escoles: CEIP Mestre Lluís Andreu, CEIP El Pilar, CEIP Sant Ferran, CC Verga Miraculosa, CEIP Santa Gertrudis, CEIP Sa Joveria, CEIP Blancadona, CEIP Torres de Balafia, CEIP Sant Antoni de Portmany.

- **La Mediterrània, una mar d'intercanvis**

Aquesta exposició consisteix en un gran mapa de dimensions 2,60 x 1,16 m, que ofereix un recorregut per alguns dels elements propis de la cultura d'Eivissa i Formentera, fruit dels intercanvis culturals al llarg de mil·lennis entre els diferents pobles de la conca Mediterrània. L'objectiu principal és fomentar els llaços d'identitat i proximitat entre els països i cultures actuals d'aquesta conca.

L'exposició s'ha ofert exclusivament als centres de la Xarxa. Durant el 2024 ha estat al CC Santíssima Trinitat i al CEIP Torres de Balàfia.

- **Exposició Antirumors sobre les Persones Migrants**

Exposició elaborada per a la campanya de sensibilització "[Enfront del racisme i la xenofòbia, actuem!](#)" i que s'ofereix a tots els centres d'educació primària i secundària. Consta de vuit cartells amb imatges, textos i dades que desmenteixen rumors i falsos discursos sobre les persones migrants, entorn de les següents temàtiques: serveis sanitaris, ajudes socials, treball, educació, seguretat i motius de les migracions.

Durant el 2024 ha visitat el CEIP Sant Antoni de Portmany, l'IES Algarb, l'IES Isidor Macabich, l'IES Santa Maria d'Eivissa i el CC Santíssima Trinitat. A més, es va inaugurar el 13 de gener al Baluard de Sant Bernat (Eivissa) durant l'Encesa de Torres de la Mediterrània i també ha visitat dues sales d'exposicions: Sa Punta del Molí de Sant Antoni, del 19 al 29 d'abril, i la Casa del Poble de La Mola (Formentera) del 13 al 30 de març.

5.1.7 FORMACIÓ PER A PROFESSORAT

Les formacions per a docents que el Fons Pitiús ha ofert durant el 2024 s'han emmarcat, d'una banda, en la metodologia d'Aprenentatge Servei i, d'altra, en la temàtica de la campanya *Contra el racisme i la xenofòbia, actuem!* Es tracta de cursos oberts a tot el professorat les Illes Pitiüses.

Eines per a lluitar contra el racisme dins i fora de l'aula

Aquesta va ser la darrera formació oferta dins del curs 2023/24 i tenia com a objectiu principal incorporar la perspectiva antiracista en l'àmbit educatiu i adquirir eines per poder analitzar, detectar i gestionar situacions de racisme a l'escola. Les sessions varen ser impartides per dos components de l'associació **SOS Racisme Catalunya**:

Úrsula Ruiz Cabello, Doctora en Dret, graduada en Criminologia i Polítiques Públiques de Prevenció, Tècnica del Servei d'Atenció i Denúncia de SOS Racisme Catalunya.

Jennifer Molina Martínez, Graduada en Periodisme i Comunicació Corporativa, coordinadora de l'àrea de Comunicació de SOS Racisme Catalunya.

La formació va tenir una durada de 8 hores presencials i es va realitzar al Casal d'Entitats Cas Serres (Eivissa) els dies 29 i 30 de gener de 2024.

Hi van assistir 14 docents de primària i secundària de 12 centres educatius de l'illa d'Eivissa, incloent escoles, centres de primària, de secundària i l'escola d'art. El curs va ser homologat pel Servei de Formació Homologada i Capacitació de la Direcció General de Formació Professional i Formació del Professorat del Govern de les Illes Balears. De les 14 persones participants, 12 van complir els requisits d'assistència per obtenir la certificació.

Aprenentatge Servei i Cultura de Pau: transformació social des dels centres educatius

Aquesta formació es va portar a terme, per segona vegada, durant el primer trimestre del curs 2024/25. Tenia com a objectiu principal proporcionar eines per a l'elaboració d'un projecte d'ApS que promogui la Cultura de Pau en els centres educatius. La docent del curs va tornar a ser Catalina Nebot Ríos, sociòloga i gestora de conflictes, assessora i dinamitzadora de projectes comunitaris vinculats a la Cultura de Pau i els Drets Humans.

A més, durant la formació es varen presentar 4 experiències d'ApS portades a terme durant el curs passat per part dels següents centres: El Ses Païsses, CEIP Can Misses, IES Isidor Macabich i Escola d'Art en col·laboració amb el Fons Pitiús.

El curs va tenir una durada de 8 hores presencials i es va realitzar al Recinte Firal d'Eivissa els dies 14 i 15 d'octubre.

S'hi van preinscriure 32 persones, de les quals finalment van assistir 21, procedents de 15 centres educatius de l'illa d'Eivissa, incloent escoles, centres de primària, de secundària, un camp d'aprenentatge i el centre de professorat. El curs va ser homologat pel Servei de Formació Homologada i Capacitació de la Direcció General de Formació Professional i Formació del Professorat del Govern de les Illes Balears. 19 persones participants van complir els requisits d'assistència per obtenir la certificació.

5.2 CAMPANYA: ENFRONT DEL RACISME I LA XENOFÒBIA, ACTUAM!

Les campanyes són per al Fons una eina més d' EpTS, que pretén augmentar l'abast i la capacitat d'incidència de les accions que realitzem més enllà de l'àmbit educatiu.

Periòdicament, l'Assemblea tria una temàtica que serà tractada a partir d'exposicions, xerrades, articles en premsa, cursos o altres accions destinades a un públic divers en interessos, edat, àmbit professional, etc.

El 2023 el Fons Pitiús inicià, amb la col·laboració de Creu Roja Balears, Fundació Deixalles, Metges del Món Illes Balears i Càritas Diocesana de Ibiza, la campanya de sensibilització

“Enfront del racisme i la xenofòbia, actuam!”, focalitzada en els drets de les persones migrants i amb els següents principals objectius:

- Conscienciar a la ciutadania sobre la naturalesa multidimensional de la mobilitat humana.
- Desmuntar estereotips, prejudicis i falsos rumors sobre les persones que migren.
- Prevenir i contrarestar els discursos d’odi i les actituds xenòfobes i racistes cap a les persones migrades.
- Afavorir la construcció d’un espai comú de convivència intercultural.

La campanya preveu durar un parell d’anys i incloure accions que arribin a diferents àmbits socials i sectors de la ciutadania: activitats divulgatives al carrer, jornades, activitats culturals, activisme en xarxes socials, tallers en centres educatius i formacions a diferents sectors (institucions públiques, entitats socials, personal sanitari, forces de seguretat de l’estat i professorat).

Amb aquests propòsits, durant el 2024 el Fons Pitiús ha realitzat les següents accions:

- **Activitats per als centres educatius de primària i secundària:** gimcana sobre persones refugiades i tallers sobre migració, interculturalitat i prevenció del racisme (vegeu apartat 5.1.4. *Oferta d’activitats per a l’alumnat*)
- **Exposició Antirumors sobre les Persones Migrants:** 8 plafons amb imatges i textos amb dades que desmenteixen rumors i falsos discursos sobre les persones migrants. Aquesta exposició, dissenyada en 2023, ha estat utilitzada al llarg de diverses accions de la campanya i està disponible com a recurs educatiu per a les escoles i instituts de les Illes Pitiüses (vegeu apartat 5.1.6 *Exposicions* i 5.3 *Activitats complementàries d’EPTS*).
- **Participació en l’Encesa de Torres, Talaies i Talaiots de la Mediterrània pels Drets Humans:** per primera vegada Eivissa i Formentera participaren en aquest acte anual que va tenir lloc el 13 de gener. El Fons Pitiús i les altres 4 entitats col·laboradores de la campanya es van sumar, organitzant l’esdeveniment a un total de sis punts a les Pitiüses: Baluard de Sant Bernat (Eivissa), Torres de sa Sal Rossa (Platja d’en Bossa), Torre de ses Portes (Parc Natural de Ses Salines), Far de ses Coves Blanques (Sant Antoni de Portmany), Torre de s’Església (Puig de Missa – Santa Eulària des Riu), Torre des Pi des Català (Formentera). A cadascun d’aquests punts es van encendre bengales de fum de forma simultània i es va llegir un manifest reafirmant la voluntat de crear una Mediterrània marcada per la solidaritat i l’empatia entre pobles germans i, en especial, amb les persones que cada any decideixen travessar aquesta mar buscant una vida millor. A més, durant la jornada es va inaugurar l’exposició Antirumors al Baluard de Sant Bernat.

- **Formació antiracista per a professorat:** “Eines per a lluitar contra el racisme dins i fora de l’aula”, a càrrec de SOS Racisme Catalunya. El 29 i 30 de gener al Recinte Firal d’Eivissa (vegeu apartat 5.1.7 *Formació per a Professorat*).
- **Contacontes “El llarg viatge”:** conte teatralitzat sobre migració i interculturalitat, dirigit a infants a partir de 6 anys, creat i interpretat per l’artista Anacrònica, per encàrrec del Fons Pitiús de Cooperació. Durant el 2024 el conte ha estat representat a 2 escoles (CEIP Can Misses i CEIP Sant Antoni de Portmany) 7 biblioteques de tots els municipis: Biblioteca Municipal de Santa Eulària, Biblioteca Vicent Serra Orvay (Sant Jordi), Biblioteca Municipal d’Eivissa, Biblioteca Municipal de Sant Antoni, Biblioteca Municipal de Sant Joan, Punt de Lectura Espai Cultural de Sant Ferran (Formentera) i Biblioteca Pública Insular d’Eivissa.
- **Campanya gràfica i audiovisual sobre persones migrants:** Campanya creada per a xarxes socials, dirigida a joves i dissenyada per l’alumnat del cicle formatiu APGI (Assistència al Producte Gràfic Imprès) de l’Escola d’Art d’Eivissa. La iniciativa va sorgir de la necessitat de fer que els missatges de la campanya “Enfront del racisme i la xenofòbia, actuam!” arribessin també a la població jove: és a dir, que part del contingut fos elaborat per i per a joves. Així es va iniciar un projecte d’ApS el novembre de 2023, amb un taller sobre migracions i racisme als mitjans de comunicació que el Fons Pitiús va impartir a l’Escola d’Art. A partir d’aquí, l’alumnat va continuar investigant i finalment va crear 7 cartells de denúncia i reivindicació i 15 entrevistes d’un minut, gravades a diferents persones migrades del seu entorn. Tot aquest material s’ha anat publicant durant els mesos d’abril i maig a les diferents plataformes socials del Fons i de l’Escola d’Art, aconseguint així arribar a molta gent jove que habitualment no segueix les nostres xarxes. En agraïment per aquesta tasca, el Fons Pitiús va regalar una enquadernadora al centre educatiu. A més, aquest projecte s’ha presentat a l’alumnat de 4t ESO dels IES Isidor Macabich i Sa Colomina, a la formació per a professorat *Aprenentatge Servei i Cultura de Pau: transformació social des dels centres educatius* i a les *II Jornades d’Educació per a la Transformació Social* celebrades a Palma.
- **Programa pilot “Joves d’Eivissa contra el racisme i la xenofòbia”:** dissenyat i coordinat pel Fons Pitiús de Cooperació, compta amb la col·laboració de Creu Roja Illes Balears i es porta a terme a 4 IES de l’illa d’Eivissa (IES Sa Colomina, IES Algarb, IES Santa Maria d’Eivissa i IES Isidor Macabich) durant el curs 2024/25. La seva finalitat és impulsar projectes d’Aprenentatge Servei (ApS) des dels instituts de secundària que afavoreixin la convivència intercultural en la comunitat, tot prevenint comportaments i actituds xenòfobes i racistes, especialment en l’entorn de la població jove. (Vegeu apartat 5.1.3 *Programa Joves d’Eivissa contra el racisme i la xenofòbia*).
- **Exposició Històries de Migracions. Eivissa i Formentera, terra de sortida i arribada:** Exposició ideada i coordinada pel Fons Pitiús de Cooperació, que recull 25 testimonis de persones que s’han vist forçades a migrar. Històries de 13 persones que sortiren d’Eivissa o Formentera abans dels anys seixanta i d’altres 12 que han arribat a les

nostres illes procedents d'altres països. L'exposició consta de 29 panells amb fotografies i 26 audiovisuals, en els que les persones protagonistes i els seus familiars expliquen diferents aspectes i vivències del seu procés migratori. Els panells han estat dissenyats per Ricard Bofill i els audiovisuals gravats i editats per l'empresa Sinestrés Ibiza. El procés de recerca d'històries, gravació de testimonis i disseny de l'exposició ha portat una tasca de gairebé nou mesos, de març a desembre de 2024, i ha comptat amb una ajuda de Caixa Colònia de 2.000 €.

L'exposició es va inaugurar el dia 13 de desembre de 2024 al Centre Cultural de Jesús, coincidint amb la celebració del 25è aniversari del Fons, on es mantindrà fins al 9 de gener de 2025. I al llarg d'aquest nou any recorrerà sales dels diferents municipis de les Illes Pitiüses. A més, els audiovisuals estan disponibles al nostre canal de YouTube. La finalitat d'aquest projecte, és visibilitzar Eivissa i Formentera com a punts clau en el trànsit de persones al llarg de la història i crear un punt de trobada i empatia entre dos temps (abans i ara), un espai on es pugui donar el reconeixement mutu entre els qui s'han vist i es veuen forçats a migrar.

5.3 ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES D'EPTS

- **Participació en el programa d'activitats Formentera Intercultural:** Durant el mes de març va tenir lloc aquest programa amb activitats a diferents espais de l'illa. L'exposició "Antirumors sobre les Persones Migrants" a la Casa del Poble de La Mola, el contacontes "El Llarg Viatge", al Punt de Lectura de Sant Ferran i l'Exposició Giramón a l'Ajuntament Vell de Sant Francesc varen ser incloses dins d'aquest programa.

- **Taller d'Igualtat "Género en lo cotidiano y más allá"** a les III Jornades Formatives de Voluntariat de la Creu Roja: el dia 22 de març es va realitzar un taller teatral i participatiu sobre estereotips, rols i violències de gènere, en el marc d'aquestes jornades que van tenir lloc al Centre Cultural de Jesús. Hi van participar 10 voluntàries i una tècnica de Creu Roja.

- **Exposició dins del programa d'activitats sobre persones migrants de l'Ajuntament de Sant Antoni:** participem en aquest programa amb l'exposició "Antirumors sobre les persones migrants", acompanyada d'una sèrie fotogràfica sobre l'èxode sirianà del fotògraf Aleix Oriol Vergés. Ambdues conjuntament varen estar del 16 i el 29 d'abril a la Sala Walter Benjamin de Sa Punta des Molí (Sant Antoni de Portmany).

- **Xerrades de Caminando Fronteras a l'IES Santa Maria d'Eivissa:** el 24 d'abril, aprofitant la visita de seguiment, les tècniques de Caminando Fronteras realitzaren dues xerrades amb els grups de 4t ESO sobre les migracions a la Mediterrània i la seva tasca en la recerca de persones desaparegudes.

- **Presentació del llibre autobiogràfic d'Helena Maleno "Mujer de frontera: Defender el derecho a la vida no es un delito":** el 24 d'abril al Casal d'Igualtat d'Eivissa. La presentació va anar acompanyada d'un diàleg amb l'autora i fundadora del col·lectiu Caminando Fronteras,

dinamitzat per Cristina Martín Vega, directora del Diario de Ibiza, i Fina Darder Juan, gerent del Fons Pitiús.

- **Assistència a la Festa Cultural del CEIP Sant Antoni:** el 9 maig va tenir lloc aquesta jornada, on tots els grups de l'escola exposen els treballs realitzats al llarg del curs, sobre la temàtica del seu projecte anual. Enguany han investigat les diferents cultures que han passat per l'illa d'Eivissa al llarg dels segles i, com a membres de la Xarxa han engegat un ApS de recuperació d'un aljub pròxim a l'escola.

- **Participació en les II Jornades d'Educació per a la Transformació Social de la DG de Cooperació i Immigració de les Illes Balears:** els dies 16 i 17 de maig van tenir lloc aquestes jornades a l'Estudi General Lul·lià de Palma. El Fons Pitiús va participar explicant les activitats que es desenvolupen en educació entorn dels processos migratoris i la cultura de pau i el treball gràfic i audiovisual creat per l'alumnat d'APGI de l'Escola d'Art d'Eivissa per a la campanya ENFRONT DEL RACISME I LA XENOFÒBIA, ACTUAM! A més, l'escoleta de Ses Païsses, també convidada a les jornades, va presentar el seu projecte d'Aprenentatge Servei i Cultura de Pau realitzat durant els darrers cursos com a membre de la Xarxa.

- **Visita a les sessions participatives del projecte d'ApS del CEIP El Pilar:** Aquest centre, com a projecte de Xarxa ha decidit realitzar un disseny participatiu del seu pati escolar seguint el model de "patis refugi climàtic" amb la col·laboració del col·lectiu Voltes Arquitectes. El 27 maig el Fons Pitiús va ser convidat a assistir a les sessions amb l'alumnat de l'escola i els joves del poble.

- **Assistència a la Festa Cultural del CEIP Can Misses:** Aquesta escola també ha centrat el seu projecte de Xarxa en l'estudi de les diferents cultures mediterrànies que han passat i deixat empremta en l'illa d'Eivissa. El 29 de maig va tenir lloc la festa del centre, on es van exposar els treballs resultants d'aquest projecte.

- **Col·laboració en el projecte d'aula "Quin és el camí d'aquest jersei?" del CEIP Santa Gertrudis:** projecte sobre el cicle de vida de la roba, desenvolupat amb els grups de 2n del centre. El Fons Pitiús va proporcionar recursos educatius (enllaços web i llibres) per a investigar la temàtica i va assistir a la mostra final del treball realitzat per l'alumnat el dia 17 de juny.

- **Gimcana Agenda 2030 a l'escola d'estiu de Càritas:** activitat sobre els ODS desenvolupada el 22 de juliol, amb un grup de 15 joves que participen en aquesta escola d'estiu a la finca de Can Pep Xico.

- **Xerrades d'ACUA al CEIP Sant Antoni:** Durant tot el curs 2024-25, l'escola del CEIP Sant Antoni treballarà la gestió sostenible de l'aigua des de la corresponsabilitat. Aprofitant la visita a l'illa d'ACUA, dos membres d'aquesta associació d'El Salvador varen realitzar dos tallers sobre el dret humà a l'aigua i la gestió comunitària d'aquest recurs a les comunitats rurals del seu país. Les xerrades varen ser el dia 21 d'octubre amb l'alumnat de 5è i 6è curs.

5.4. BIBLIOTECA DEL FONS

La Biblioteca del Fons Pitiús (que és d'accés lliure i ofereix servei de préstec, de consulta i d'orientació bibliogràfica) inclou llibres, revistes i material audiovisual sobre drets humans, cooperació, medi ambient, migracions, consum responsable, economia solidària, conflictes, igualtat de gènere, una secció de literatura infantil i juvenil i una de material didàctic sobre interculturalitat i educació per a la pau, ambiental, per al desenvolupament i en valors. Des del 2022 totes les noves adquisicions de llibres i publicacions s'envien a l'equip tècnic de la Biblioteca Pública Insular per ser introduïts al CABIB (Catàleg Bibliogràfic de les Illes Balears), una vegada registrades a la nostra base de dades. D'aquesta manera, a través de la web cabib.uib.es, tota la ciutadania pot conèixer quins són els títols que tenim disponibles i hi poden accedir més fàcilment.

Durant l'any s'han realitzat 54 préstecs de la Biblioteca del Fons.

5.4.1 BIBLIOTEQUES VIATGERES

El concepte de Biblioteca Viatgera neix de la idea de donar a conèixer la Biblioteca del Fons, facilitant així el seu accés a tota la ciutadania pitiüsa.

Cada any parteixen des de la nostra seu **tres seleccions de llibres**, triades específicament segons el context actual i centrades en els diferents àmbits pels quals treballem des de les àrees de Cooperació i d'Educació per a la Transformació Social.

Dues d'aquestes seleccions viatgen per centres educatius al llarg del curs escolar i una altra va visitant cada mes les biblioteques públiques de les Pitiüses.

5.4.1.1 INFORMA'T A FONS

Durant el 2024 hem posat en marxa la seva **13a edició**.

La selecció d'aquest any la formaven un total de 27 llibres i 10 contes infantils, amb una secció especialment ampliada de *migracions i antiracisme*, emmarcada dins de la campanya "Enfront del racisme i la xenofòbia, actuam!". A més, amb la idea d'apropar aquests continguts a públics diversos, aquesta 13a edició ha inclòs nous formats literaris que utilitzen la il·lustració com a vehicle narratiu: còmics, novel·les gràfiques i àlbums il·lustrats.

La secció dedicada a medi ambient, transició energètica i canvi climàtic va ser la que va concentrar més títols. Altres temàtiques tractades van ser pau i noviolència, canvi climàtic, medi ambient i sostenibilitat, aportacions de les dones i feminisme i recursos educatius per a la transformació social.

El recorregut d'aquesta edició ha tingut un total de 10 parades: Biblioteca de ses Figueretes, Biblioteca de Sant Josep, Biblioteca Municipal de Sant Antoni de Portmany, Biblioteca Pública Insular d'Eivissa, Biblioteca Municipal de Santa Eulària des Riu, Biblioteca Municipal d'Eivissa, Biblioteca de Cala de Bou, Biblioteca Marià Villangómez de Sant Francesc (Formentera), Biblioteca Municipal de Sant Joan de Labritja i Biblioteca de Santa Gertrudis.

5.4.1.2 LLEGIM EL MÓN

Aquesta biblioteca està destinada als infants de 3 a 11 anys i pretén ser un suport educatiu per a treballar temàtiques rellevants en l'EpTS com són la cura del medi ambient, la coeducació, l'educació en valors, la interculturalitat, la cultura de pau o les migracions.

Cada curs escolar es recopila una selecció de llibres diferents que componen una nova edició de *Llegim el món*, la qual anirà viatjant per alguns centres de primària de les Illes Pitiüses.

Durant el curs 2023-24, quan encara estava activa la Xarxa Educativa per a la Transformació Social, la **12a edició** va recorre tots els centres adherits. Entre gener i juny, va passar pels centres CEIP Santa Gertrudis, CEIP Sant Antoni de Portmany, CC Santíssima Trinitat i CEIP Sa Joveria. Durant aquests mesos, la 11a edició també va continuar el seu recorregut pels centres que són més recents a la Xarxa, anant al CEIP Portal Nou i CEIP Can Misses.

A l'inici del curs escolar 2024-25 s'ha posat en marxa la **13a edició**, amb nous títols i seccions ampliades de contes sobre pau, migracions, antiracisme i interculturalitat, que són les temàtiques centrals que treballem des de l'àrea d'EPTS. Donat que la Xarxa ja no està en funcionament, a partir d'aquest curs, aquesta biblioteca viatgera s'ofereix només a aquells centres que manifesten un interès explícit per tenir-la i la sol·liciten al Fons. Durant els mesos de setembre a desembre, aquesta edició ha visitat el CEIP Labritja i el CEIP Sant Antoni de Portmany. Per la seva part, la 12a edició ha continuat circulant, visitant el CEIP El Pilar.

5.4.1.3 TATAM EL MÓN

Es tracta d'una selecció de contes per a aproximar els continguts de l'EpTS a infants de 0 a 3 anys que viatgen en un carret recorrent alguns centres d'Educació Infantil.

Els llibres organitzen en diverses categories: educació emocional, educació en valors, resolució de conflictes, interculturalitat, coeducació, educació ambiental i relació amb la natura.

Durant els mesos de gener a juny, la 2a edició de Tatam el món ha continuat el seu recorregut per les escoles de la Xarxa encara activa, visitant El Ses Païsses i El Es Vedranell.

A l'inici d'aquest curs 2024-25, s'ha posat en circulació una **3a edició** amb nous llibres, que s'ofereix a les escoles que encara col·laboren amb el Fons. Entre setembre i desembre de 2024 ha visitat l'El Es Vedranell.

6. FORMACIONS

El personal tècnic del Fons ha realitzat diversos cursos de formació al llarg de l'any:

- Del 19 de febrer al 6 de maig es va fer el curs *Eines per atendre l'alumnat migrant procedent de contextos violents i als grups que els acullen*, de 20 hores de durada. L'organització del curs va anar a càrrec de l'Escola de Cultura de Pau de la Universitat Autònoma de Barcelona.

- Els dies 16 i 24 d'abril i 7 de maig es va assistir al curs sobre indicadors impartit per KALIDA DE A, Acompañamiento, Calidad y Desarrollo, SL, amb una durada de 12h. Aquesta formació es va realitzar de forma conjunta amb el personal tècnic del Fons Mallorquí de Cooperació i el Fons Menorquí de Cooperació.
- Els dies 29 de febrer i 21 de març es va fer la formació de 6 hores sobre l'ODS 6. *Aigua i sanejament*, organitzada pel Fons Mallorquí.
- El 3 d'octubre es va assistir a la IX Trobada d'Agents Socials organitzada per Càritas. En aquesta jornada hi participaren diferents organitzacions amb serveis d'acollida i allotjament que explicaren el funcionament, els perfils atesos, les bones pràctiques, les problemàtiques i les possibles millores dels seus serveis.

7. COMUNICACIÓ

S'ha continuat treballant amb l'empresa de comunicació *Sin estrés, Ibiza comunicación* (Fuera de escena Ibiza, SL) amb l'objectiu de millorar la comunicació, tant del Fons com de les seves institucions sòcies, cap a la ciutadania de les Pitiüses.

7.1 PÀGINES WEB

La web del Fons (www.fonspitius.org) s'actualitza de forma continuada, ja que és una de les eines principals per informar de la feina que es realitza en totes les seves àrees de treball.

A més, des de finals de 2023 es compta amb 7 pàgines web de les institucions sòcies, que tenen per objectiu mostrar a la ciutadania els projectes i les activitats que es porten a terme amb l'aportació que cadascuna fa al Fons Pitiús de Cooperació. L'accés a aquestes webs es pot fer des de la pagina principal del Fons i també a través des d'un baner instal·lat a la pàgina d'inici de cada institució: [Consell d'Eivissa Coopera](#), [Consell de Formentera Coopera](#), [Eivissa Coopera](#), [Santa Eulària Coopera](#), [Sant Josep Coopera](#), [Sant Antoni Coopera](#), [Sant Joan Coopera](#).

7.2 XARXES SOCIALS

Tota la informació relacionada amb les activitats realitzades, els projectes finançats, els acords de l'assemblea, així com qualsevol altre aspecte important que tingui lloc, es publica a les tres xarxes socials on està present el Fons: facebook, twitter i instagram.

A continuació s'indica el número de persones que segueix els perfils del Fons a les diferents xarxes en desembre de 2024 i l'increment o descens d'aquestes en relació a l'any anterior:

Facebook (facebook.com/fonspitius): 1.853 persones (increment de l'1,87%).

Twitter (twitter.com/fonspitius): 344 seguidors/es (descens del 0,58%).

Instagram (fonspitiusdecooperacio): 1.103 seguidors/es (increment del 10,19%).

El personal de Sinestrés ha estat l'encarregat de la gestió de les xarxes social mentre que el personal tècnic del Fons és el responsable d'escollir i redactar les notícies. En general hi ha hagut un increment en el número de publicacions realitzades, així com de comentaris i interaccions.

El canal de Youtube del Fons té 26 subscripcions enfront de les 19 que tenia l'any passat. El número de vídeos publicats ha augmentat considerablement ja que a finals de desembre es van pujar els 26 que formen part de l'exposició "Històries de migracions. Eivissa i Formentera, terra de sortida i arribada".

7.4 PUBLICACIONS

S'ha editat la *Memòria 2023* en format resumit i s'han repartit exemplars impresos en paper. A la web es pot consultar la versió digital d'aquesta memòria i també les memòries tècniques i econòmiques completes aprovades per l'Assemblea del Fons.

7.5 MITJANS DE COMUNICACIÓ

En 2024 s'han enviat un total de 5 notes de premsa. Aquestes comunicacions, a més d'informacions d'altres activitats realitzades, han aparegut en els diferents mitjans locals i autonòmics: 25 publicacions en premsa escrita o digital, 8 aparicions en mitjans radiofònics i 1 als canals de televisió.

8. ESPAIS DE CONCERTACIÓ

El Fons ha seguit treballant con és habitual en el seu funcionament, de forma coordinada amb altres entitats i al costat de les institucions sòcies, creant aliances a diferents nivells (local, autonòmic, nacional i global).

8.1 FONS DE COOPERACIÓ DE LES ILLES BALEARS

Les gerències dels tres Fons de les Illes s'han reunit en quatre ocasions per a compartir les estratègies de treball i coordinar les accions que poden ser comunes.

De forma conjunta s'han realitzat també diferents reunions amb la UCOM (Nicaragua), donat que aquest any s'està realitzant un projecte conjunt amb aquesta entitat en el marc de la Confederació de Fons de Cooperació.

El 21 de febrer, la presidenta del Govern de les Illes Balears, Marga Prohens, i la consellera de Famílies i Afers Socials, Catalina Cirer, van rebre en audiència a les presidències i les gerents dels tres Fons de Cooperació de les illes. Aquesta trobada va servir per presentar la seva feina, que va ser molt positivament valorada per la presidenta i per garantir la continuïtat del suport del

Govern als Fons. Així mateix, també va posar en valor la coordinació existent entre aquests i la Direcció General de Cooperació.

8.2 CONFEDERACIÓ DE FONS DE SOLIDARITAT I COOPERACIÓ

El Fons Pitiús és soci de la Confederació de Fons juntament amb els altres 8 Fons de l'Estat Espanyol. Les gerències dels Fons i la coordinació tècnica de la Confederació han realitzat un total de 10 reunions durant l'any. D'aquestes, 8 es van realitzar de forma telemàtica i dos d'elles van ser presencials, reunint-se a la seu del Fons Català, a Barcelona.

De les diferents comissions de treball creades, el Fons Pitiús participa en dos d'elles: Les Elegides (projecte pilot de participació política de les dones en l'àmbit local) i actualització del manual "Municipalisme i solidaritat. Guia sobre la cooperació descentralitzada".

A l'assemblea general ordinària celebrada el 6 de març a Barcelona va quedar constituïda la nova junta directiva pels anys 2024-2027 i Núria Parlón (Fons Català) va ser reelegida com a presidenta de la Confederació. En octubre, i degut a la incompatibilitat amb el seu nou càrrec polític, va ser substituïda per Jordi Cuadras.

Les reunions del Consell Confederal es van realitzar els dies 26 de juny i 30 d'octubre, i en elles es reuniren les presidències i les gerències dels 9 Fons que formen la Confederació.

El dia 26 de novembre es va participar a la reunió de la Confederació amb l'AECID (Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament), a Madrid, en la que es va actualitzar el treball dels diferents Fons i es van identificar noves oportunitats de col·laboració. En 2024, l'AECID ha atorgat una subvenció de 1.100.000€ a la Confederació per a promocionar la cooperació internacional local. És en el marc d'aquest conveni que els tres Fons de les Illes van presentar un projecte conjunt d'accés a aigua potable al corredor sec de Madriz, Nicaragua (*Vegeu apartat 3.2 Projectes per conveni*).

8.3 ALDA

El Fons Pitiús és soci d'ALDA (Associació Europea per a la Democràcia Local) des de 2015. Aquesta associació és una organització no governamental dedicada a la promoció del bon govern i la participació ciutadana en l'àmbit local. Dona suport a la ciutadania i a col·lectius en les seues iniciatives destinades a millorar el seu context local, tot construint ponts amb les autoritats locals per tal que el canvi sigui real.

9. ÚS DEL LOCAL DEL FONS

Amb la voluntat d'obrir el local del Fons cap a la ciutadania, es va redactar un reglament d'ús i funcionament d'aquest espai, quedant a disposició d'aquelles associacions o entitats que necessitin un espai per a realitzar reunions, formacions, etc. En 2024 només l'ha sol·licitat una entitat, Fashion Revolution España, per a organitzar una jornada de moda sostenible el 25 d'agost.

Eivissa, 12 de març de 2025

Antònia Picó Pérez
Presidenta

Mª Dolores Penin Jardón
Secretària

Jorge Nacher Selva
Tresorer